ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΤΟΜΟΣ Σ'. | *Συνδρομὴ ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους ἐτησία μὲν φρ. χρ. 25 ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.* | ΕΤΟΣ Σ'.
ΑΡΙΘΜ. 48 (138). | τῇ 15/27. Δεκεμβρίου 1890.

JOHANN NEPOMUK von NUSSBAUM.

Πᾶς ἰατρός, εἴτε παρὰ τῇ αὐλῇ ἡγεμόνος, εἴτε ἀπὸ τῆς καθηγητικῆς ἕδρας, εἴτε ἐν τῇ ταραχῇ καὶ τῷ θορύβῳ τῶν μαχῶν εἴτε ἐν οἵῳ δήποτε κύκλῳ ἐνεργείας ἐκτελῶν τὸ καθῆκόν του εἶνε ἀληθὴς βοηθός, εἶνε εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος· διότι πρὸς εὐσυνείδητον ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του ἀπαιτεῖται προσωπικὸν θάρρος, δύναμις θελήσεως, εἰλικρινὴς φιλανθρωπία καὶ εἰς τὰς πλείστας περιστάσεις ἀληθινὴ αὐταπάρνησις. Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἰατροί, οἵτινες παρέχουσιν ἀπιστεύτους σχεδὸν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ὀλιγωροῦντες παντὸς ἰδίου συμφέροντος ἀφοσιοῦνται ἐντελῶς καὶ μεθ' ὑπεραν θρώπου σχεδὸν αὐταπαρνήσεως εἰς τὸ καθῆκόν των, πρὸς ὅσον οἷόν τε γενικωτέραν τῆς ἀνθρωπότητος ἀνακούφισιν καὶ εἰ δυνατὸν σωτηρίαν ἀπὸ τῶν μαστιζόντων αὐτὴν δεινῶν. Τοιοῦτος ἀνὴρ ἦτο καὶ ὁ ἐσχάτως, τῇ 31. ὀκτωβρίου, ἐν Μονάχῳ ἀποβιώσας διάσημος ἰατρός, καὶ ἰδίᾳ ἔξοχος χειροῦργος καθ. Δρ. Nussbaum, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν ἐνταῦθα.

JOHANN NEPOMUK von NUSSBAUM.

Ὁ Δρ. Ἰωάννης (Nepomuk von) Nussbaum ἐγεννήθη τῇ δευτέρᾳ σεπτεμβρίου 1829 ἐν Μονάχῳ. Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν· τῷ 1852 διωρίσθη βοηθὸς τοῦ χειρουργικοῦ τμήματος ἐν τῷ γενικῷ νοσοκομείῳ τῆς αὐτῆς πόλεως. Τῷ 1857 ἐγένετο ὑφηγητής, τρία δὲ ἔτη ὕστερον διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ τῆς ὀφθαλμολογικῆς κλινικῆς. Ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς χειρούργου ηὔξανεν ἔκτοτε καὶ διεδίδετο ὁσημέραι εὐρύτερον, οὕτως ὥστε ὁ περίφημος καὶ περιζήτητος ἰατρὸς ἠναγκάσθη μετ' οὐ πολὺ νὰ ἱδρύσῃ μεγάλην ἰδιωτικὴν κλινικήν. Οἱ ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους ἔσωσεν ὁ διάσημος οὗτος ἰατρός, εἶναι ἀναρίθμητοι, ἐπ' ἴσης δὲ ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ πτωχοί, εἰς τοὺς ὁποίους οὐ μόνον τὴν ἰατρικήν του βοήθειαν παρεῖχεν ἀμισθὶ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ἰατρικά, καὶ μέσα ἐνδυναμωτικὰ καὶ χρήματα μετρητὰ ἐδωρεῖτο καὶ πᾶσαν δυνατὴν ἀνακούφισιν ἐπεδαψιλεύετο.—Ἐνταῦθα εἶνε ἴσως εὔκαιρον νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ὁ Δρ. Nussbaum θερμότατα συνίστα τοὺς ἑλληνικοὺς οἴνους ὡς τονωτικοὺς καὶ ἰαματικοὺς καὶ συντόνως εἰργάσθη πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν Γερμανίαν. — Οὐ μόνον δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀρρώστους ἦτο φιλανθρωπότατος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀπόρους φοιτητὰς τῶν παραδόσεών του ἀπέδιδε πάντοτε τὰ διδακτρα, ἅτινα ὑπεχρεοῦντο νὰ πληρώνωσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

Θαυμασίαν δραστηριότητα, καρτερίαν, καὶ ἱκανότητα ἀνέπτυξεν ὁ Δρ. Nussbaum ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν τοῦ 1866 καὶ 1870, ὅτε, περὶ τὰ τέλη τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, εἶχε διορισθῆ γενικὸς ἰατρὸς τοῦ πρώτου βαυαρικοῦ στρατιωτικοῦ σώματος. Διὰ τὴν πλήρη αὐταπαρνήσεως δραστηριότητά του ἀπενεμήθη εἰς τὸν προστάτην τοῦτον ἄγγελον τῶν τραυματιῶν γέρας ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τεσσαράκοντα χιλιάδων φλορινίων, τὰ ὁποῖα ὁ εὐγενὴς ἀνὴρ ἀμέσως ἐδώρησεν ὑπὲρ τῶν Βαυαρῶν ἀπομάχων, τοῦθ' ὅπερ πολλῷ ὕστερον ἐγνώσθη τυχαίως, διότι ὁ φιλάνθρωπος οὗτος Γερμανὸς δὲν ἐχάριζε διὰ νὰ ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά του εἰς τὰς ἐφημερίδας. Πολλαὶ τιμαὶ καὶ πολλὰ παράσημα ἀπενεμήθησαν εἰς τὸν φιλάνθρωπον τοῦτον ἰατρόν, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀληθῶς ἐκόσμει ἔνδοθεν τὰ στήθη τοῦ ἀνδρὸς ἦτο ἡ συνείδησις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὡς ἰατροῦ καὶ ὡς ἀληθοῦς χριστιανοῦ. Διὸ τὸν τάφον αὐτοῦ ἐκόσμησαν οὐ μόνον ἄνθη καὶ στέφανοι, ἀλλὰ καὶ δάκρυα — εἰλικρινῆ, θερμά, εὐγνώμονα δάκρυα τοῦ λαοῦ.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΟΝΗΣ.

Β.

Ἀπεποίθησις, ἣν ἐπορίσθην ἐκ μακροτάτης πείρας καὶ ἐπισταμένης φυσιογνωμικῆς μελέτης διαφορωτάτων προσώπων, εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει εἶναι βεβαίως ὡραιότεροι ἢ ὅσον συνήθως παριστῶνται. Ἕκαστον πρόσωπον ἔχει τρόπον τινὰ ἴδιον τύπον καλλονῆς ἢ τοὐλάχιστον κλίνει πρὸς τοιοῦτόν τινα ἰδιάζοντα τύπον, ἂν δὲ ὁ τύπος οὗτος ἀνεγνωρίζετο ὀρθῶς καὶ ἐτύγχανε τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ περιποιήσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν δυσμόρφων προσώπων θὰ ἐγίνετο πραγματικῶς πολὺ μικρότερος τοῦ νῦν ὑπάρχοντος. Ἐκ γενετῆς δύσμορφοι ὑπάρχουσι μόνον ὀλίγοι· ἀπολύτως ἄσχημοι καὶ δυσειδεῖς εἶναι μόνον οἱ διάστροφοι καὶ παραμεμορφωμένοι, καὶ τούτων δὲ τῆς ἀσχημίας αἴτιοι εἶναι πολλάκις οἱ γεννήτορες. Αὐτὰ τὰ ἐν γένει ὡραῖα παιδικὰ πρόσωπα παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐξέρχεται ὡς δυσειδὲς πλάσμα ἐκ τῶν χειρῶν τῆς φύσεως. Καὶ τίς οἶδε πόσον σημαντικῶς θὰ συνετέλει εἰς τὴν παραγωγὴν μονίμου καὶ ἀνεξαλείπτου καλλονῆς ἡ προσπάθεια τοῦ διατηρεῖν ὅσον οἷόν τε μακρότατον χρόνον τὴν ὑπάρχουσαν παιδικὴν ὡραιότητα. Τὰ χαρακτηριστικὰ ἐν τῇ ἀναπτύξει των ὑπὸ τοὺς χαρίεντας τύπους τῆς παιδικῆς ἡλικίας θὰ καθίσταντο στερεὰ καὶ μόνιμα καὶ δὲν θὰ ὑφίσταντο οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν καὶ παραμόρφωσιν.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο θὰ ἦτο βεβαίως ἀναγκαῖον νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὸν αὐξανόμενον καὶ ἀναπτυσσόμενον παῖδα ὅσον οἷόν τε μακρότατον χρόνον ἡ παιδικὴ ἀφέλεια καὶ ἡ παιδικὴ ἀθωότης, τοῦθ' ὅπερ δυστυχῶς σπανιώτατα συμβαίνει. Ὑπάρχει ἄρωμά τι, χρυσῆ τις πνοὴ τῆς νεότητος, ἥτις, ὅπως ἡ πρωινὴ δρόσος ἐπὶ τοῦ ρόδου, εἶνε διακεχυμένη ἐπὶ τῶν παιδικῶν προσώπων· τὸ ἄρωμα τοῦτο, ἡ πνοὴ αὕτη, δὲν ἔπρεπεν οὔτε ἐκ μοχθηρίας ν' ἀφαιρῆται οὔτε ἐξ ἀμελείας νὰ ἀφανίζηται. Καὶ ἂν πραγματικῶς συναντῶμεν ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἀναγκαζόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶναι ἀπολύτως δυσειδῆ, οὐχὶ σπανίως ἐκπλήττει ἡμᾶς αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῶν προσώπων τούτων ἔκφρασίς τις, ἥτις ἄρδην ἀνατρέπει τὴν προτέραν ἡμῶν κρίσιν καὶ ἐξελέγχει αὐτὴν ψευδῆ καὶ πεπλανημένην.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἠπόρουν καὶ ἠγνόουν, πῶς ἠδύνατό τις νὰ λύσῃ τὸ αἴνιγμα τοῦτο· ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησα καὶ συγχρόνως ἀνεκάλυψα, ποῦ ἔγκειται τὸ ἰδιάζον τοῦτο ἑκάστῳ προσώπῳ τῆς καλλονῆς στοιχεῖον. Ἡ τοῦ προσώπου ἔκφρασις παρ' ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ — καὶ πρὸ πάντων παρὰ ταῖς γυναιξὶ — κατ' ἐκείνην μάλιστα τὴν στιγμὴν εἶνε ὡραιοτάτη καὶ χαριεστάτη, καθ' ἣν τὰ χαρακτηριστικὰ ἀπὸ φυσικοῦ τινος καὶ εὐθύμου γέλωτος μεταβαίνουσιν αὖθις εἰς τὴν συνήθη θέσιν αὐτῶν. Ὁ γέλως αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐξωραΐζει καὶ καλλύνει τὸ πρόσωπον· ἀλλ' ἐν παντὶ πλήρει καὶ ἀχαλινώτῳ γέλωτι συνυπάρχει κατὰ κανόνα καὶ μικρά τις διαστροφὴ τῶν χαρακτηριστικῶν. Ἀφανιζομένης λοιπὸν ἀμέσως μετὰ τὸν γέλωτα τῆς μικρᾶς ταύτης διαστροφῆς, καὶ ὑπολειπομένης μόνον τῆς φαιδρᾶς καὶ εὐθύμου ἐκφράσεως ἐν τοῖς χαρακτηριστικοῖς, τὸ πρόσωπον ἀφικνεῖται οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ κορύφωμα τῆς ἐφικτῆς αὐτῷ καλλονῆς καὶ χάριτος.

Τὸ μεσουράνημα τοῦτο τοῦ φυσικοῦ ὡραϊσμοῦ ὤφειλον πρὸ πάντων οἱ κύριοι φωτογράφοι νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει καὶ νὰ προκαλῶσι λεληθότως, ἂν οὐχὶ δι' ἄλλων μέσων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον διὰ προηγουμένης σκοπίμου συνδιαλέξεως μετὰ τῶν φωτογραφηθησομένων προσώπων· διότι ἡ συνήθως ὑπὸ τῶν φωτογράφων γινομένη ἁπλῆ παραίνεσις πρὸς τοὺς φωτογραφουμένους, ὅπως «φαιδρύνωσι τὸ πρόσωπον», δύναται πᾶν ἄλλο νὰ προκαλέσῃ ἢ τὴν φυσικὴν καὶ ἀνεπιτήδευτον φαιδρότητα τῆς τοῦ προσώπου ἐκφράσεως· τοὐναντίον δὲ προκαλεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βεβιασμένον τι καὶ ὅλως ἀφύσικον «μειδίαμα» ὅπερ παραμορφώνει μᾶλλον ἢ φαιδρύνει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου.

Ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα καθωραϊστικὴ ἔκφρασις τοῦ προσώπου γίνεται φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐπαισθητὴ καὶ ἐν τῷ συναισθήματι τῆς χαρᾶς. Ἐν γένει δὲ ἡ χαρὰ — τὸ ὀξυγόνον τοῦτο τῆς ψυχῆς — εἶνε ἐξαίρετον κοσμητικὸν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἀκτινοβόλος καὶ λαμπρός, αἱ ὀφρύες αἴρονται ἐλαφρῶς καὶ ἠπίως, τὸ μέτωπον εἶνε λεῖον καὶ ἄνευ ῥυτίδων, αἱ παρειαὶ στρογγυλαίνονται καὶ χρωματίζονται ζωηρότερον, τὸ στόμα διανοίγεται ἐλαφρῶς καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως, τὰ χείλη διογκοῦνται μαλακῶς καὶ πορφυροῦνται μετρίως, καὶ ἐν συντόμῳ ὁλόκληρον τὸ πρόσωπον φαίνεται νεανικώτερον καὶ ὡραιότερον, ἀφανιζομένης αἴφνης πάσης τυχὸν ὑπαρχούσης ἄλλως ἀσχημίας τῶν χαρακτηριστικῶν.

Ποῖα δὲ εἶναι τὰ ἀσχημίζοντα τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου στοιχεῖα;

Ἐν πρώτοις, ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα τοῦ

προσώπου, πρέπει νὰ ὑπομνήσωμεν τὰ ἁμαρτήματα, ἅτινα ἐξ ἀμελείας ἁμαρτάνουσιν εἰς τοὺς παῖδας οἱ γονεῖς καὶ οἱ παιδαγωγοί. Πλὴν τῆς ἀσυγγνώστου ἀμελείας τῶν γονέων καὶ τῶν παιδαγωγῶν περὶ τὴν ὑγιεινὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπίρρωσιν τοῦ σώματος τῶν παίδων, ἥτις εἶνε συγχρόνως καὶ ἡ ἀρίστη θεραπεία τῆς τῶν σχημάτων καλλονῆς, ὑπομιμνήσκομεν ἐνταῦθα ὡς ἐν παρόδῳ μόνον τὰ ἀτακτήματα ἐκεῖνα τῆς μιμικῆς καὶ τῆς ἐν γένει ἐπαλλήλου ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου, ἅτινα ἀνοήτως συγχωροῦνται εἰς τοὺς παῖδας καὶ τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ὁμολογουμένως σημαντικωτάτην καὶ διαρκῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς διαστροφῆς καὶ παραμορφώσεως τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου. Οἱ μορφασμοὶ καὶ πᾶσαι ἐν γένει αἱ ἐξεπίτηδες χάριν τοῦ γελοίου γινόμεναι διαστροφαὶ τοῦ προσώπου δὲν ἀσχημίζουσι μόνον πρὸς στιγμὴν τὸ πρόσωπον ἀλλά, συχνάκις ἐπαναλαμβανόμεναι, καταλείπουσι διὰ παντὸς ἀνεξάλειπτα τὰ παραμορφωτικὰ αὐτῶν ἴχνη. (Ἡ ὀρθή, σκόπιμος καὶ λελογισμένη μόρφωσις τῆς φυσιογνωμίας τῶν παίδων εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαία διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι καλλονὴν τοῦ προσώπου. Ὅτι ἡ μετὰ τέχνης ἐκφραστικὴ κίνησις τῆς φυσιογνωμίας, τοῦτ' ἔστιν ἡ μιμικὴ τοῦ προσώπου, δύναται, ὅπως καὶ πᾶσα ἄλλη σχηματοποιία, νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ τελειοποιηθῇ, εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητον. Αἱ φυσιογνωμικαὶ ἀσκήσεις εἶναι ἐπ' ἴσης δυναταὶ καὶ κατορθωταί, ὡς καὶ αἱ σωματικαὶ (γυμναστικαὶ) ἀσκήσεις).

Πάντα σχεδὸν τὰ παιδία ἔχουσιν οἱονεὶ ἔμφυτον τὴν τάσιν πρὸς τοὺς μορφασμοὺς καὶ τὰς διαστροφὰς τοῦ προσώπου, εἴτε ἐξεπίτηδες καὶ ἐκ κακοζηλίας εἴτε ἀπροαιρέτως καὶ ἀσυνειδήτως. Εἶνε δὲ καταπληκτικόν, μέχρι πόσου βαθμοῦ ἀσχημίας δύναται νὰ παραμορφωθῇ διὰ τοιούτων μορφασμῶν τὸ μικρὸν καὶ χαρίεν πρόσωπον τοῦ παιδίου. Καὶ μόνον ὅταν κλαίῃ τὸ μικρὸν παιδίον, δυνάμεθα ἀκόμη νὰ παρατηρήσωμεν τὴν παραμόρφωσιν ταύτην. «Οὐδέποτε ἐν τῷ βίῳ μου» λέγει ὁ λεπτὸς παρατηρητὴς Λίχτεμβεργ «παρετήρησα τοιαύτην ἀλλοίωσιν, οἵαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρεσβυτέρου μου τέκνου ὅταν μειδιᾷ καὶ ὅταν κλαίῃ. Ὅταν μειδιᾷ, οὐδέποτε εἶδον ἀγγελικώτερον πρόσωπον· ὅταν δὲ κλαίῃ, τὸ πρόσωπόν του γίνεται ἐκ στρογγύλου τετράγωνον καὶ προσλαμβάνει ἔκφρασιν πεντηκανταετοῦς γεροντίου». — Καὶ πόσον δύσμορφον γίνεται καὶ τὸ ὡραιότατον παιδικὸν πρόσωπον κατὰ τὸ «χόλιασμα» ἢ κατὰ τὸ «πεῖσμα»! τὸ ἐν τῇ φαιδρότητι καὶ τῇ εὐθυμίᾳ ἀγγελικὸν σχεδὸν πρόσωπον τοῦ παιδίου, ὅταν εἶνε χολιασμένο ἢ πεισμωμένο ἀναμιμνήσκει διὰ τοῦ σκυθρωποῦ του μετώπου καὶ τοῦ κρεμαμένου κάτω χείλους οὐχὶ σπανίως κεχολωμένον τινὰ σιμπανζῆν.

Ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς αἱ κακαὶ συνήθειαι τῶν παιδίων ἐξασκοῦσι βλαβερωτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι μονίμου αὐτῶν φυσιογνωμίας. Οὕτω λόγου χάριν ἡ παρὰ τοῖς παιδίοις συχνότατα ἀπανταμένη κακὴ συνήθεια, τοῦ νὰ κρατῶσιν ἀνοικτὸν τὸ στόμα, προϊόντος τοῦ χρόνου οὐ μόνον τὸ σχῆμα τοῦ στόματος διαστρέφει ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ χαρακτηριστικὰ παραμορφόνει καὶ εἰς ὅλον τὸ πρόσωπον παρέχει δυσειδῆ, βλακώδη ἔκφρασιν. Καὶ αἱ διαστροφαὶ τοῦ στόματος, καὶ τῆς ῥινός, αἱ ἀλλόκοτοι κινήσεις τῶν βλεφάρων, ὁ σκαρδαμυγμός, ὁ ἐξεπίτηδες γινόμενος στραβισμός, ἡ ἄνευ λόγου ῥυτίδωσις τοῦ μετώπου καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀτακτήματα των παιδίων εἶναι χείρισται συνήθειαι, αἵτινες, ὅσον δήποτε ἀσήμαντοι καὶ ἂν φαίνωνται, παραμορφώνουσιν ὅμως τὸ πρόσωπον σημαντικῶς καὶ καταλείπουσιν ἐν αὐτῷ ἀνεξάλειπτα ἴχνη ἀσχημίας. Πόσον δὲ γενικὴ εἶνε ἡ τάσις αὕτη τῶν παιδίων πρὸς τοὺς μορφασμοὺς καὶ τὰς παντοίας διαστροφὰς τοῦ προσώπου, βλέπομεν καθ' ἑκάστην· ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσωμεν αὐτὰ καὶ μόνον ὅταν γράφωσιν, ἢ ἰχνογραφῶσι, ἢ κόπτωσί τι διὰ τῆς ψαλίδος κτλ. — Ἐνταῦθα δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι πολλάκις ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ παιδίου ἐξασκοῦσιν ἐπίδρασίν τινα καὶ τὰ περιστοιχίζοντα αὐτὸ πρότυπα. Τὸ μεταξὺ σκυθρωπῶν, στυγνῶν, δυσπροσηγόρων καὶ δυσμόρφων ἀνθρώπων αὐξανόμενον καὶ ἀνατρεφόμενον παιδίον προσλαμβάνει σὺν τῷ χρόνῳ ἀκουσίως καὶ ἀνεπαισθήτως οὐ μόνον τὸν χαρακτῆρα ἀλλὰ καὶ τὴν φυσιογνωμίαν τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὸ προσώπων. Διὰ τοῦτο ἀρχαιότερός τις φυσιογνώμων οὐκ ἀπεικότως συμβουλεύει καὶ παραινεῖ τοὺς γονεῖς νὰ ἐκλέγωσι διὰ τὰ τέκνα των εὐειδεῖς καὶ φαιδρὰς τὴν ὄψιν τροφούς.

Ἀλλ' αἱ οὕτω προκύπτουσαι δυσμορφίαι ἀφορῶσιν ὅπως δήποτε μᾶλλον τὸ σχῆμα τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ προσώπου· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἐλαττώματα κινδυνωδέστερα διὰ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου. Ταῦτα εἶναι αἱ ἀσχημίαι ἐκεῖναι τοῦ προσώπου, πρὸς ἃς ἀνταποκρίνονται ἀνάλογοι ἀσχημίαι τῆς ψυχῆς, καὶ δὴ ὡς μᾶλλον ἢ ἧττον αἰτίαι τῶν πρώτων. Ὁ συνηθέστατος χρόνος τῆς γενέσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀσχημιῶν τούτων εἶναι ὁ μετὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἤτοι ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ παῖς γίνεται νεανίας καὶ τὸ κοράσιον νεᾶνις. Ἡ μεταμόρφωσις, ἥτις συντελεῖται κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, εἶνε μεγάλη καὶ καταπληκτική· οὐ μόνον τὰ σχήματα ἀλλοιοῦνται, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ ὕψος μεταβάλλονται· ἀλλ' ἡ μεγίστη ἀλλαγὴ συμβαίνει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δυστυχῶς οὐχὶ πάντοτε ἐπὶ τὸ κάλλιον. Ἐγνώρισα νεάνιδας, αἵτινες μικρὰ εἰσέτι κοράσια οὖσαι εἶχον περικαλλέστατα πρόσωπα — ὁπόσον δὲ εἶχον μεταβληθῇ, ὅτε τὰς ἐπανεῖδον ἠύξημένας καὶ «ἀνεπτυγμένας» παρθένους! Οὐδὲν ἴχνος ἐφαίνετο πλέον ἐκ τοῦ ἄλλοτε τοσοῦτον ἐρασμίου καὶ θελκτικοῦ συνόλου τῆς παιδικῆς φυσιογνωμίας· τὰ χαρακτηριστικὰ οὐ μόνον ἀπώλεσαν τὴν προτέραν αὐτῶν λεπτότητα καὶ κατέστησαν χρονδροειδῆ ἀλλὰ καὶ κυριολεκτικῶς διερρύησαν καὶ προσέλαβον ἔκφρασιν, ἥτις οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἀνεμίμνησκε πλέον τὴν ἄλλοτε τοσοῦτο θαυμασίαν παιδικὴν καλλονήν. — Ἔτι ἐπαισθητοτέρα εἶνε ἡ ἀλλοίωσις αὕτη παρὰ τοῖς νεανίαις· πρόσωπα παίδων, ἅτινα ἄλλοτε ἦσαν ἀμέμπτου καλλονῆς, προσλαμβάνουσι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον «τοῦ γίγνεσθαι» ὄψιν, πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς ὁποίας δὲν ἀρκεῖ πλέον τὸ ἐπίθετον «ἀσχημος»· γεννῶνται δὲ τότε πολλάκις ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ χαρακτηριστικά, ἅτινα φαίνονται ὅλως ξένα καὶ οἱονεὶ ἐξ ἄλλου τινός, παντάπασι διαφόρου προσώπου παρειλημμένα.

Τὴν αἰτίαν τῶν τοιούτων μεταμορφώσεων δυνάμεθα μὲν νὰ παραδεχθῶμεν ὡς προϋπάρχουσαν πολλάκις, πρὶν ἢ ἐμφανισθῶσι τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς σημεῖα· αἱ μεταβολαὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος εἶχον ἴσως

ἤδη πρὸ πολλοῦ συντελεσθῇ· ἀλλ' ἡ ἐκδήλωσις καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἀποτύπωσις αὐτῶν ἐκωλύετο μέχρι τοῦδε κρυπτομένη οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τὴν ὡραίαν προσωπίδα τῶν παιδικῶν ἐτῶν· πρὸς τούτοις δὲ ἡ τέχνη τῆς ὑποκρισίας καὶ προσποιήσεως ἐξασκεῖται ἤδη κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰ προδοτικὰ φυσιογνωμικὰ σημεῖα εἶναι μόλις ὁρατὰ εἰς τὸν εἰδήμονα ὀφθαλμὸν τοῦ πεπειραμένου φυσιογνώμονος. Πάντοτε ὅμως δυνάμεθα νὰ ὦμεν πεπεισμένοι, ὅτι πᾶν ἀπεχθές καὶ ἀντιπαθητικὸν χαρακτηριστικόν, μὴ ἐξαλειφόμενον μηδὲ ἐν τῷ γέλωτι καὶ ἐν τῇ φαιδρότητι τοῦ προσώπου, ἔχει πάντοτε ὡς αἰτίαν ἀντίστοιχόν τινα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος κακίαν· μόνον τὸ κλειδὶ μᾶς λείπει, ὅπως ἀνακαλύψωμεν ἀμέσως τὰς ἀναλογίας ταύτας.

Ἀλλ' εὐτυχῶς παρουσιάζεται ἐνίοτε καὶ ἡ ἐναντία περίπτωσις, καθ' ἣν ἀκαλλῆ πρόσωπα βλέπομεν κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὸ κάλλιον· ἀλλὰ καὶ τότε δυνάμεθα μετὰ πληρεστάτης πεποιθήσεως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πρὸς τὴν εὐτυχῆ ταύτην μεταβολὴν συνετέλεσε σπουδαίως ἡ καλὴ ἀγωγὴ καὶ αἱ εὐτυχεῖς περιστάσεις.

Καὶ ἐνταῦθα ἀφικνούμεθα ἤδη εἰς τὴν λύσιν τοῦ φυσιογνωμικοῦ ἡμῶν περὶ καλλονῆς ζητήματος: Οὐχὶ ἐν τῇ διὰ τῆς βίας προσκτήσει ὡραίων καὶ ἐπιχαρίτων χαρακτηριστικῶν, ἥτις σχεδὸν πάντοτε ἄγει εἰς ἐρωτοτροπίαν καὶ βεβιασμένην ἐπιτήδευσιν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀποφυγῇ καὶ ἀπομακρύνσει παντὸς ὅ,τι ἄσχημον καὶ εἰδεχθὲς ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς φυσιογνωμικῆς ἐξωραϊστικῆς τέχνης.

Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι ἀνωτέρω εἴπομεν: Οὐδαμῶς γεννώμεθα τόσον ἄσχημοι, ὅσον ὕστερον γινόμεθα· βραδύτερον ἡ ἀνατροφή, ἤτοι ἡ κακὴ καὶ διάστροφος ἀνατροφή, αἱ περιπέτειαι τοῦ βίου, αἱ συμφοραί, αἱ στερήσεις καὶ πρὸ πάντων τὰ πάθη ἐγχαράττουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἡμῶν τὴν σφραγῖδα τῆς ἀσχημίας — τὸ δὲ μόνον, ὅπερ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν κατὰ τὰ ὕστερον ἔτη, εἶνε ὁ ἀπεθισμός, ἤτοι, ὅπως λέγομεν κοινῶς, τὸ ξεσυνείθισμα. Ἀποβάλλοντες ἀσχημίαν τινά, οὐδαμῶς προσλαμβάνομεν ἀντ' αὐτῆς ἑτέραν ἀσχημίαν, οὔτε ὑπολείπεται κενόν τι ἐν τῇ θέσει τοῦ ἀποβληθέντος.

Ἡ διάσημος ᾠδοποιὸς Jenny Lind εἶχε, περίφημος ἔτι οὖσα, ἀσχημότατον βάδισμα. Ἡμέραν τινὰ ἀγροικός τις συνταγματάρχης προσέβαλεν αὐτήν, εἰπὼν ὅτι «περπατεῖ σὰν χῆνα»· ἔκτοτε ἡ εὐαίσθητος καλλιτέχνις οὐ μόνον ἀπέβαλεν ἀμέσως τὸν ἄσχημον ἐκεῖνον τρόπον τοῦ βαδίσματος, ἀλλὰ καὶ προσέλαβεν εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς κινήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς θαυμασίαν καὶ ἀπαράμιλλον χάριν.

Τοιοῦτοι βάναυσοι συνταγματάρχαι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν περισσότεροι εἰς τὸν κόσμον· διότι, εἰλικρινῶς εἰπεῖν, πλεῖστα ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων ἡμῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ἐν τοῖς τρόποις καὶ ταῖς κινήσεσι θὰ ἀπεβάλλομεν εὐχαρίστως, ἂν εὑρίσκετό τις, πρὸ πάντων κατὰ τὴν νεανικὴν καὶ ἀνδρικὴν ἡμῶν ἡλικίαν, ὁ ὁποῖος νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς αὐτά. Εἰς τὸ κάτοπτρον, ὅπερ κατά τινα ῥωσσικὴν παροιμίαν δὲν πρέπει νὰ καθιστῶμεν ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἡμετέραν δυσμορφίαν, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὀλιγίστην ἐμπιστοσύνην ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ. Ἐν γένει εἶναι γεγονὸς τοῖς πολλοῖς μὲν οὐ γνωστόν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀληθὲς καὶ βέβαιον, ὅτι οὐδεὶς γινώσκει ἀκριβῶς τὸ ἴδιόν του πρόσωπον. Παντὸς ἄλλου γνωστοῦ ἀνθρώπου ἔχομεν ὡρισμένην καὶ ἀκριβῆ φυσιογνωμικὴν εἰκόνα ἐν τῷ ἡμετέρῳ νῷ, μόνον ἡμῶν αὐτῶν τὴν ἀληθῆ εἰκόνα ἀγνοοῦμεν. Ἐν ἐλλείψει πάσης ἄλλης ψυχολογικῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος τούτου, ἀρκείτω ἡμῖν ἡ ἐξήγησις ὅτι, παρατηροῦντες τὸ εἴδωλον ἡμῶν ἐν τῷ κατόπτρῳ βλέπομεν μόνον τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ προσώπου, ἐνῷ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὰ πρόσωπα δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν πανταχόθεν, οὕτω δὲ ἐκ τῶν διαφόρων «ὄψεων» συναπαρτίζομεν τὴν ὁλικὴν εἰκόνα καὶ ἐντυποῦμεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μνήμῃ. Εἰς τοῦτο πρέπει ἐξ ἅπαντος ν' ἀποδώσωμεν ὡσαύτως τὴν αἰτίαν τοῦ γεγονότος, ὅτι οὐδέποτε σχεδὸν δυνάμεθα ν' ἀντιληφθῶμεν τῆς μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἄλλων προσώπων τυχαίας ὁμοιότητος. Ἐγὼ αὐτὸς ἔτυχε νὰ ἔχω τοσαύτην ὁμοιότητα πρὸς ἄλλον τινὰ κύριον, ὥστε πάντες οἱ γνωστοὶ συνέχεον ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους· καὶ ὅμως μεθ' ὅλας μου τὰς προσπαθείας οὐδέποτε ἠδυνήθην ν' ἀνεύρω οὐδὲ ἴχνος τῆς τοιαύτης ἡμῶν ὁμοιότητος. Μόλις ἡμέραν τινὰ τυχαίως παρατηρήσας τὴν κατὰ κρόταφον ὄψιν τοῦ προσώπου μου ἔν τινι κουρείῳ, τοῦ ὁποίου πάντες οἱ τοῖχοι ἦσαν κεκαλυμμένοι μὲ μεγάλα κάτοπτρα, ἐπείσθην περὶ τῆς ὁμοιότητος ἡμῶν, ἥτις πράγματι ἦτο καταπληκτική.

Θὰ εἴχομεν λοιπὸν οὐ μόνον ἀκριβεστέραν γνῶσιν καὶ ὀρθοτέραν κρίσιν περὶ τῆς ἡμετέρας ὄψεως, ἀλλὰ καὶ μείζονα εὐκολίαν πρὸς διόρθωσιν ἐνδεχομένων τινῶν ἐλαττωμάτων τοῦ προσώπου, ἂν ἠδυνάμεθα συχνότερον νὰ βλέπωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς μὲ «τοὺς ὀφθαλαοὺς τοῦ γείτονος», τοῦτ' ἔστι πανταχόθεν καὶ καθ' ὁλοκληρίαν. Πρὸς τοῦτο δὲ παρέχει ἡμῖν ἱκανὴν εὐκολίαν τὸ λεγόμενον «σινικὸν κάτοπτρον». Τὸ τριπλοῦν τοῦτο κάτοπτρον συνίσταται ἐκ τριῶν συνηρμοσμένων πρὸς ἄλληλα ἰσομεγέθων ἐπιπέδων κατόπτρων, προσαρμόζεται δὲ κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ οὕτω πως πρὸς τὸν τοῖχον, ὥστε τὰ ἑκατέρωθεν πλάγια αὐτοῦ μέρη ἀποτελοῦσι δύο κινητὰς πτέρυγας. Καθ' ὅσον δὲ τά πλάγια ταῦτα κάτοπτρα μεταλλάσσουσι θέσιν, δεικνύουσιν ἡμῖν, διὰ τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν ἀντανακλάσεων, τὴν εἰκόνα τοῦ προσώπου καθ' ὅλας τὰς δυνατὰς αὐτοῦ θέσεις.

Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν δὲ τοῦ κατόπτρου τούτου, ὅπερ ἄλλως τε δύναται ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀντικατασταθῇ καὶ διὰ συνήθων κατόπτρων, ἐπιτραπήτω μοι ἐν τέλει νὰ δώσω εἰς τὰς εὐγενεῖς καὶ περικαλλεῖς μου ἀναγνωστρίας ὀλίγας ἀμέσους «διδακτικὰς» ὁδηγίας:

Ἀποφευκτέα εἶνε πᾶσα πρὸ τοῦ κατόπτρου ἀπόπειρα βεβιασμένης μεταβολῆς τοῦ προσώπου, ὡς λ. χ. σμίκρυνσις τοῦ στόματος, ἄνοιξις τῶν ὀφθαλμῶν, ἄρσις τῶν ὀφρύων καὶ πᾶσα τοιαύτη ἐπιτήδευσις πρὸς ἐξωραϊσμὸν τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου. Ὡσαύτως ἀποφευκτέα εἶναι πᾶσα προμελέτη καὶ προπαρασκευὴ εὐαρέστου καὶ φιλόφρονος δῆθεν ὄψεως. Πάντα ταῦτα, μεθ' ὅσης δήποτε ἐπιμελείας καὶ ἂν προμελετηθῶσιν, ἀναγνωρίζονται πάντοτε καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπειροτέρου παρατηρητοῦ ὡς ἀφύσικα καὶ βεβιασμένα, καὶ ἐμποιοῦσιν αὐτῷ τὴν χειρίστην ἐντύπωσιν.

Τοὐναντίον δέ, ἀξία συστάσεως παρὰ ταῖς κυρίαις εἶναι ἡ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συγκριτικὴ ἐν τῷ κατόπτρῳ μελέτη τῶν διαφόρων τοῦ προσώπου ἐκφράσεων

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ. Εἰκὼν ὑπὸ E. Klimsch.

κατὰ τὰ διάφορα συναισθήματα ὑφ' ὧν ἑκάστοτε κατέχονται. Ἂς εὐαρεστηθῶσι λόγου χάριν νὰ παρατηρήσωσιν ἐν τῷ κατόπτρῳ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου των, ὅταν ἀνακαλῶσιν εἰς τὴν συνείδησιν αὐτῶν ἀγαθήν τινα πρᾶξιν, τὴν σωτηρίαν ὀρφανοῦ τινος παιδίου ἢ τὴν ἀνακούφισιν δυστυχοῦς τινος χήρας ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Ἔπειτα δὲ ἂς εὐαρεστηθῶσιν αἱ αὐταὶ κυρίαι νὰ παρατηρήσωσιν ἐν τῷ κατόπτρῳ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου των, ὅταν αἱ καρδίαι αὐτῶν εἶναι ἐμπεφορημέναι μίσους, φθόνου, δυσμενείας, ὀργῆς, ἀγανακτήσεως ἢ ἄλλου τινὸς μοχθηροῦ πάθους. Καὶ τότε αἱ εὐγενεῖς καὶ περικαλλεῖς ἡμῶν ἀναγνώστριαι εὐκόλως θὰ ἐννοήσωσι, τί εἶνε τὸ φυσιογνωμικῶς ὡραῖον καὶ τί τὸ φυσιογνωμικῶς εἰδεχθές, καὶ ποία εἶνε ἡ ἀληθὴς φυσιογνωμικὴ τῆς καλλονῆς θεραπεία.

Ἐρνέστος Σούλτς.*)

---

*) Συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου: «Περὶ ἐξωραϊστικῆς τοῦ προσώπου μορφώσεως. Φυσιογνωμικαὶ μελέται καὶ συμβουλαί.» (Ἔκδοσις δευτέρα, ἐν Βερολίνῳ, Ἔκδοτ. Freund und Jeckel.

ΤΟ ΑΣΩΣΤΟ ΡΟΥΒΛΙ.

Ὑπὸ **ΝΙΚΟΛΑΪ ΛΙΕΣΚΩΒ.**

1.

Ὑπάρχει εἰς τὸν λαὸν μία δεισιδαιμονία, καθ' ἣν πιστεύεται ὅτι εἰμπορεῖ κανεὶς μὲ μαγικὰ μέσα νὰ ἀποκτήσῃ ἓν ρούβλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξοδεύεται ποτέ. Ἀλλὰ μόνον μὲ φρικώδη διαβολικὰ μέσα ἀποκτᾶται αὐτὸ τὸ ροῦβλι. Ἀπὸ τὰς πολλὰς ἱστορίας τῶν φαντασμάτων, αἱ ὁποῖαι συσχετίζονται μὲ τὸ ἄσωστο τοῦτο ροῦβλι, μία μόνη μοῦ εἶνε γνωστή, ἡ ἑξῆς; Ὁ θέλων νὰ λάβῃ τὸ θαυματουργὸν τοῦτο ροῦβλι, παίρνει κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων μία γάτα ὁλόμαυρη, χωρὶς κανένα σημάδι, εἰς τὸν βραχίονά του, πηγαίνει καὶ σταματᾷ εἰς ἕνα σταυροδρόμι, τοῦ ὁποίου ὁ ἕνας δρόμος νὰ βγαίνῃ εἰς νεκροταφεῖον, καὶ ἐκθέτει τὴν γάταν πρὸς πώλησιν, συγχρόνως δὲ πρέπει νὰ τὴν σφίγγῃ δυνατὰ ἕως ὅτου ν' ἀρχίσῃ νὰ νιαουρίζῃ. Ἔπειτα κλείει τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅλ' αὐτὰ πρέπει νὰ γείνουν ὀλίγην ὥραν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου. Ἀκριβῶς τὰ μεσάνυχτα ἔρχεται ἕνας ἀγοραστής. Οὗτος θὰ προσφέρῃ μεγάλην τιμὴν διὰ τὸ πτωχὸν ζῶον, ἀλλ' ὁ πωλητὴς δὲν πρέπει νὰ δεχθῇ οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον ἀπὸ ἕνα ροῦβλι. Ὁ ἀγοραστὴς θὰ προσπαθῇ παντοιοτρόπως ν' ἀγοράσῃ ἀκριβὰ τὸ ζῶον, ἀλλ' ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸ ἕνα ροῦβλι. Ἂν ἐκεῖνος παραδεχθῇ καὶ δώσῃ τὸ ροῦβλι, πρέπει ὁ πωλητὴς νὰ τὸ κρύψῃ ἀμέσως εἰς τὴν τσέππην του καὶ νὰ τὸ κρατῇ δυνατὰ μὲ τὸ χέρι. Ἔπειτα δὲ ἀπέρχεται μὲ βῆμα ταχὺ χωρὶς νὰ στρέψῃ πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ πρόσωπον. Αὐτὸ τὸ ροῦβλι δὲν ἐξοδεύεται ποτέ, τοῦτ' ἔστι, ὁσάκις καὶ ἂν δαπανᾶται, μένει ὅμως πάντοτε ἐν τῷ θυλακίῳ. Ἂν λόγου χάριν ὀφείλει τις νὰ πληρώσῃ ἑκατὸν ρούβλια, βάζει τὸ χέρι του ἑκατὸ φορὲς εἰς τὴν τσέππη καὶ βγάζει κάθε φορὰ ἀπὸ ἕνα ρούβλι. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλ' αὐτὰ εἶνε δεισιδαιμονίαι, ἐν τούτοις ὅμως ὑπάρχουν ἀρκετοὶ ἀπαίδευτοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν στερεὰν τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὸ τὸ θαυμάσιον ροῦβλι.

Ὅτε ἤμην παιδίον, ἐπίστευον καὶ ἐγὼ εἰς αὐτό . . .

2.

Μίαν νύκτα, παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὰ παιδικά μου ἔτη, ἡ τροφός μου φέρουσά με εἰς τὴν κλίνην μοῦ ἔλεγεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ χωριὸ εἶναι ἀκόμα ἔξυπνοι καὶ κάνουν μαγιὰ διὰ νὰ λάβουν τὸ «θαυματουργὸ ροῦβλι». Μοὶ ἔλεγεν ὅτι ὅστις θέλει νὰ πορισθῇ αὐτὸ τὸ ρούβλιον, τώρα ἔχει νὰ ὑποστῇ τὸν μεγαλήτερον φόβον τοῦ βίου του, διότι πρέπει νὰ πραγματευθῇ μὲ τὸν διάβολον πρόσωπον πρὸς πρόσωπον εἰς τὸ μέσον μιᾶς ἐρήμου τριόδου περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας μιᾶς γαλῆς. Ὡς ἀντάλλαγμα ὅμως τοῦ φόβου τούτου, περιμένουσιν αὐτὸν κατόπιν αἱ μεγαλήτεραι χαραὶ καὶ ἀπολαύσεις . . . .

Πόσα ὡραῖα πράμματα εἰμπροροῦσε κανεὶς ν' ἀγοράσῃ μ' αὐτὸ τὸ ἄσωστο ρούβλι! Τί θὰ ἔκανα, ἂν τὸ ἔπιανα ποτὲ 'ς τὰ χέρια μου! Τότε ἤμουν παιδίον ὀκτὼ ἐτῶν, ἀλλὰ εἶχα παρευρεθῇ μίαν φορὰν εἰς τὴν πόλιν Κράνυ κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐγνώριζα ἤδη πολλὰ ἀντικείμενα τὴν ρωσσικῆς τέχνης πωλούμενα εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκείνην. Ἐγνώριζα ὅτι ὑπάρχουν διάφορα γλυκύσματα, κίτρινα, ἄσπρα, χαλβάδες, ζαχαρωτά, ζαχαρόπλαστα ὀπωρικά, μακαρόνια, τάτταλα διὰ τοὺς πλουσίους καὶ σταφύλια ξηρά. Ἐγνώριζα ὡσαύτως διαφόρους εἰκόνας χρωματιστὰς καὶ πολλὰ ἄλλα ὡραῖα πράγματα, διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως τὰ χρήματά μου δὲν ἦσαν ἀρκετά, διότι ἐλάβαινα τότε ὡς δῶρον ἓν ἀργυροῦν ρούβλιον, ἀλλὰ κανὲν «θαυματουργὸν ρούβλιον».

Ἡ τροφός μου ἔκλινεν ὑπὲρ τὴν κεφαλήν μου καὶ μοὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς, ὅτι τώρα θὰ ἀλλάξουν τὰ πράγματα, διότι ἡ μάμμη μου ἔχει ἓν «θαυματουργὸν ροῦβλι» καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸ χαρίσῃ εἰς ἐμέ. Πρέπει ὅμως νὰ εἶμαι πολὺ προσεκτικός, ἂν δὲν θέλω νὰ χάσω αὐτὸ τὸ ροῦβλι, διότι ἔχει μίαν παραδοξοτάτην ἰδιότητα. «Ποίαν ἰδιότητα;» ἠρώτησα ἐγώ.

«Αὐτὰ ὅλα θὰ σοῦ τὰ ἐξηγήσῃ ἡ μάμμη, τώρα ὅμως κοιμήσου, καὶ αὔριο, ὅταν σηκωθῇς, ἡ μάμμη θὰ σοῦ φέρῃ τὸ ἄσωστο ροῦβλι καὶ θὰ σοῦ εἰπῇ, πῶς πρέπει νὰ τὸ μεταχειρίζεσαι». Περιχαρὴς ἐκ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης, προσεπάθησα ν' ἀποκοιμηθῶ ταχέως, διὰ νὰ συντομεύσω τὸν χρόνον τῆς προσδοκίας καὶ ἀνυπομονησίας.

3.

Ἡ μάμμη δὲν μὲ ἐξηπάτησεν. Ἡ νὺξ παρῆλθε δι' ἐμὲ ταχεῖα. Ὅτε ἀφυπνίσθην, ἵστατο ἤδη ἡ μάμμη μου μὲ τὴν σκούφια της παρὰ τῇ κλίνῃ μου καὶ ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα ἓν στιλπνόν, λεπτῶς κεχαραγμένον ἀργυροῦν ροῦβλιον.

«Νὰ τὸ ροῦβλι, ποῦ δὲν ἐξοδεύεται ποτέ· πάρε το καὶ πήγαινε 'ς τὴν ἐκκλησιά. Ὅταν τελειώσῃ ἡ λειτουργία, ἐμεῖς οἱ γέροντες θὰ πᾶμε 'ς τοῦ παπᾶ Βασίλη, ἐσὺ ὅμως μπορεῖς νὰ πᾷς μόνος σου 'ς τὴν ἀγορὰ καὶ νὰ ἀγοράσῃς ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἡ καρδιά σου. Ἅμα εὕρῃς κάτι τι ποῦ νὰ σοῦ ἀρέσει, βάζεις τὸ χέρι σου 'ς τὴν τζέππη καὶ πληρώνῃς μὲ ἕνα ροῦβλι. Τὸ ροῦβλι σου θὰ τὸ ξαναυρίσκῃς πάντα 'ς τὴν τζέππη σου.

«Ναί», ἀπήντησα «τὰ ξέρω ὅλα».

Ἐπίεσα τὸ ρούβλιον ἐντὸς τῆς χειρός μου καὶ τὸ ἐκράτουν σπασμωδικῶς. Ἡ μάμμη ἐξηκολούθησε:

Τὸ ροῦβλι ἐπιστρέφει πάντα ὀπίσω, ὅσο καὶ ἂν ἐξοδεύεται· αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἐξοδευθῇ ὁλοτελῶς· ἀλλὰ ἔχει καὶ μίαν ἄλλη περίεργη ἰδιότητα, ἡ ὁποία μερικὲς φορὲς εἶνε πολὺ λυπηρά. Τὸ θαυματουργὸ ροῦβλι δὲν θ' ἀφανισθῇ ποτὲ ἀπὸ τὴν τζέππη σου, ἐν ὅσῳ ἀγοράζεις πράγματα ὠφέλιμα εἰς τὸν ἑαυτόν σου ἢ εἰς τοὺς ἄλλους. Μόλις ὅμως ἀγοράσεις, ἔστω καὶ γιὰ ἕνα γρόσσι, ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῆ πράγματα, ἀμέσως τὸ ροῦβλί σου γίνεται ἄφαντο καὶ δὲν ξαναγυρίζει πλέον.

«Ὦ!» ἀπήντησα, «γιαγιά μου, σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, ποῦ μοῦ τὰ λέγετε ὅλα, ἀλλὰ σᾶς διαβεβαιώ, δὲν εἶμαι πλέον τόσο μικρὸς ὥστε νὰ μὴ γνωρίζω ποιὰ πράγματα εἶναι ὠφέλιμα καὶ ποῖα ἄχρηστα».

Ἡ μάμμη ἔσεισε τὴν κεφαλὴν μειδιῶσα καὶ εἶπεν ὅτι ἀμφιβάλλει εἰς τοὺς λόγους μου· ἀλλ' ἐγὼ ἤρχισα μὲ ὅρκους νὰ τὴν διαβεβαιώ, ὅτι γνωρίζω πολὺ καλά, νὰ μεταχειρίζωμαι χρήματα.

«Καλά!» εἶπεν ἡ μάμμη. «Ἐν τούτοις, θυμώσουνε τὰ λόγια μου!»

«Μείνετε ἥσυχη! θὰ ἰδῆτε! θὰ ἔλθω ἔπειτα 'ς τοῦ παπᾶ Βασίλη μὲ τὰ ὡραιότερα πράμματα, καὶ τὸ ροῦβλι θὰ εἶνε ἀκόμα 'ς τὴν τζέππη μου».

«Θὰ χαρῶ πολύ· θὰ ἰδοῦμε! Μὴν ἐχῃς ὅμως πολὺ πεποίθησι 'ς τὸν ἑαυτόν σου, μὴ λησμονῇς ὅτι δὲν εἶνε καθόλου εὐκολο νὰ διακρίνῃ κανεὶς τὰ ἀναγκαῖα πράγματα ἀπὸ τὰ περιττά».

«Θέλετε λοιπὸν νὰ πᾶμε μαζῆ 'ς τὴν ἀγορά;»

Ἡ μάμμη συγκατένευσε, μὲ εἰδοποίησεν ὅμως ἐκ τῶν προτέρων ὅτι οὔτε μὲ τὴν συμβουλήν της θὰ μὲ βοηθήσῃ, οὔτε θὰ μὲ ἀποτρέψῃ καθόλου ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς οἱουδήποτε πράγματος, διότι ὁ κάτοχος τοῦ θαυματουργοῦ ρουβλίου δὲν πρέπει νὰ δέχεται συμβουλὰς ἄλλων, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ὁδηγῆται μόνον ἀπὸ τὸ ἰδικόν του λογικόν.

«Ὦ! ἀγαπητή μου γιαγιά» ἀπεκρίθην ἐγώ, «Δὲν χρειάζεται νὰ μοῦ δώσετε καμμιὰ συμβουλή, θὰ καταλαβαίνω ἀπὸ τὰ 'μάτια σας τί πρέπει νὰ κάνω».

«Τότε λοιπὸν πᾶμε». — Ἡ μάμμη ἔπεμψε τὴν ὑπηρέτριαν εἰς τοῦ παπᾶ Βασίλη νὰ τοῦ εἰπῇ, ὅτι θὰ ἔλθῃ λιγάκι ἀργότερα. Ἡμεῖς δὲ ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Χριστουγέννων.

4.

Ὁ καιρὸς ἦτο ὡραῖος, ἐλαφρὰ παγωνιά. Εὐωδία ἀπὸ φρέσκα ἀσπρόρρουχα καὶ ξύλινα παπούτσια, ἀπὸ κεχρὶ καὶ ἀρνοδέρματα ἦτο διακεχυμένη εἰς τὸν ἀέρα. Ἦτο πολὺς κόσμος μὲ γιορτιάτικα φορέματα 'ς τὴν ἀγορά. Τὰ παιδιὰ τῶν πλουσίων εἶχον ἤδη ἀγοράσῃ μὲ τοὺς μποναμάδες των πήλινες σφυρίκτρες καὶ ἐξετέλουν ἐκκωφαντικοὺς συριγμούς. Τὰ πτωχότερα παιδία, χωρὶς χρήματα, ἐστέκοντο εἰς τοὺς φραγμοὺς καὶ παρετήρουν μετὰ φθόνου τὰ ἄλλα. Ἐκατάλαβα ἀμέσως ὅτι καὶ αὐτὰ ἐπεθύμουν νὰ ἔχουν τοιαῦτα μουσικὰ ὄργανα διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν συναυλίαν τῶν ἄλλων παιδίων, καὶ . . . ἐκότταξα τὴν μάμμην μου . . .

Πήλιναι σφυρίκτραι δὲν εἶνε μὲ ἀναγκαῖα πράγματα, καὶ δὲν θὰ ἔφερον ἐδῶ καμμίαν πραγματικὴν ὠφέλειαν, ἐν τούτοις ὅμως τὸ πρόσωπον τῆς μάμμης μου δὲν ἐξέφραζεν οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ψόγον κατὰ τοῦ σκοποῦ μου, νὰ ἀγοράσω δηλ. διὰ τὰ πτωχὰ παιδιὰ σφυρίκτρας, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἡ φιλοφρονητικὴ ὄψις της ἐφαίνετο ἐκφράζουσα ἐπιδοκιμασίαν.

Ἐνέθηκα ἀμέσως τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν μου, ἐξήγαγον τὸ ρούβλιον καὶ ἠγόρασα ἓν ὁλόκληρον κιβώτιον σφυρικτρῶν. Ἔλαβα μάλιστα καὶ ρέστο. Ἔθηκα τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο εἰς τὸ θυλάκιόν μου, ἐζήτησα περίφοβος διὰ τῶν δακτύλων νὰ βεβαιωθῶ ἂν τὸ ἀνεξόδευτο ροῦβλι εὑρίσκετο εἰσέτι ἐκεῖ, καὶ πραγματικῶς! ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν τζέππην μου ὅπως καὶ πρὸ τῆς ἀγορᾶς τῶν σφυρικτρῶν. Ἤδη ἔλαβον παρ' ἐμοῦ ὅλα τὰ παιδία ἀπὸ μίαν σφυρίκτραν, τὰ πτωχὰ ἦσαν τώρα ἐπ' ἴσης εὐτυχῆ ὅπως τὰ πλούσια καὶ ἐσύριττον μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῶν πνευμόνων των. Ἡ μάμμη ἐπορεύθη μαζῆ μου περαιτέρω καὶ μοὶ εἶπε:

«Αὐτὸ ποῦ ἔκαμες ἦτο καλὴ πρᾶξις· πρέπει καὶ τὰ πτωχὰ παιδία νὰ χαίρωνται 'ς τὸ παιγνίδι ὅπως καὶ τὰ πλούσια· ὁποιος εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ εἰς αὐτὰ μίαν χαράν, δὲν πρέπει νὰ τὸ παραμελῇ. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου βάλε τὸ χέρι 'ς τὴν τζέππη σου καὶ βεβαιώσου ἂν τὸ ροῦβλι εἶν' ἀκόμα 'ς τὴ θέσι του.

Ὑπήκουσα καὶ . . . τὸ ροῦβλι ἦτο ἀκόμη ἐκεῖ.

«Ἄ, τώρα ξέρω τὴν τέχνη, ἐσκέφθην, τώρα μπορῶ ἐλεύθερα νὰ κάνω ὅτι πρέπει.

5.

Εἰσῆλθον εἰς ἓν κατάστημα, ὅπου ἐπωλοῦντο ὑφάσματα, καὶ ἠγόρασα φορέματα δι' ὅλα μας τὰ κοράσια. Διὰ τὴν μίαν ροδόχρουν ὕφασμα, διὰ τὴν ἄλλην κυανοῦν· διὰ τὰς γυναῖκας ἠγόρασα ποικιλόχρωμα μανδήλια τῆς κεφαλῆς· καὶ ὁσάκις ἔθετον τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν μου διὰ νὰ πληρώσω, τὸ ρούβλιον ἦτο πάντοτε εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ θυγάτηρ τῆς οἰκονόμου, ἥτις ἦτο μεμνηστευμένη, καὶ ἔμελλε προσεχῶς νὰ ὑπανδρευθῇ, ἔλαβε δύο κομβία χρυσᾶ. Διὰ νὰ εἰπῶ εἰλικρινῶς τὴν ἀλήθειαν, ἐφοβούμην πολὺ μήπως ἡ ἀγορὰ αὕτη καταστήσῃ ἀΐφνης ἄφαντον τὸ ροῦβλι μου· ἀλλὰ ἡ μάμμη ἐκότταζεν ἀκόμη μὲ βλέμμα φιλόφρον, καὶ τὸ ροῦβλί μου εὑρέθη πάλιν εὐτυχῶς καὶ μετὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην ἐν τῷ θυλακίῳ μου.

«Εἰς κάθε νύμφη ἁρμόζει νὰ στολίζεται» εἶπεν ἡ μάμμη μου· «ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου εἶνε σπουδαία ἡμέρα εἰς τὴν ζωὴν μιᾶς κόρης, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἄξιος ἐπαίνου, ὅστις προσπαθεῖ νὰ τὴν χαροποιήσῃ — ἔκαμες πολὺ καλὰ ὁποῦ ἠγόρασες καὶ γιὰ τὴν νύμφη κάτι τι».

Ἔπειτα ἠγόρασα καὶ διὰ τὸν ἑαυτό μου παντὸς εἴδους γλυκίσματα καὶ πολλὰ καρύδια, ἔπειτα δὲ εἰς ἄλλο τι κατάστημα ἠγόρασα ἓν μέγα ψαλτήριον, ἀπαράλλακτα ὡσὰν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε 'ς τὸ τραπέζι της ἡ γραῖα

ποῦ ἄρμεγε τὲς ἀγελάδες μας. Ἡ πτωχὴ γραῖα ἀγαποῦσε πολὺ αὐτὸ τὸ βιβλίο, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ βιβλίο ἄρεσε πολὺ καὶ εἰς ἕνα μοσχάρι, τὸ ὁποῖον ἀνετρέφετο μέσα εἰς τὸ δωμάτιόν της. Τὸ μοσχάρι εἶχε πυλλὲς ὥρες εὔκαιρες, καὶ τὲς ἐπωφελήθη διὰ νὰ φάγῃ τὲς ἄκρες τοῦ βιβλίου. Ἡ πτωχὴ γραῖα ἐστερήθη ἔξαφνα τὴ μόνη χαρὰ ὁποῦ εἶχε, νὰ διαβάζῃ τὸ ψαλτῆρι καὶ νὰ παρηγορεῖται. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τότε ἦτο πολὺ λυπημένη.

Ἤμην ἐντελῶς πεπεισμένος ὅτι ἡ ἀγορὰ αὐτοῦ τοῦ ψαλτηρίου δὲν ἦτο περιττὴ καὶ πραγματικῶς δὲν ἠπατήθην. Τὸ ρούβλιόν μου εὑρίσκετο εἰσέτι ἐν τῷ θυλακίῳ μου.

Τώρα πλέον ἤρχισα νὰ ἀγοράζω ἀφθόνως πάντα ὅσα ἐνόμιζον ὡς ἀναγκαῖα, ἠγόρασα δὲ καὶ πράγματα πολὺ ἀμφιβόλου ἀξίας. Οὕτω λ. χ. ἠγόρασα διὰ τὸν ἀμαξηλάτην μας Κωνσταντῖνον ἕνα ὡραῖον δερμάτινον ζωστῆρα, καὶ διὰ τὸν εὔθυμον ὑποδηματοποιὸν Ἰγγόρκα μίαν φυσαρμόνικαν. Τώρα πλέον δὲν παρετήρουν τὸ πρόσωπον τῆς μάμμης μου, δὲν ἔδιδα καμμίαν προσοχὴν εἰς τὴν ὄψιν της. Ἐγὼ ἤμην τὸ κέντρον ὅλης τῆς ἀγορᾶς — ὅλοι μὲ παρετήρουν, ὅλοι ὡμίλουν περὶ ἐμοῦ, καὶ ὅλοι μὲ ἠκολούθουν.

Ἠσθάνθην νέον καὶ τέως ἄγνωστον συναίσθημα, ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζωμαι ἀπὸ ὅλους, νὰ ἀκολουθῶμαι ἀπὸ ὅλους, νὰ εἶμαι τὸ ἀντικείμενον τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ διὰ τὴν εὐφυΐαν μου, διὰ τὸν πλοῦτόν μου, διὰ τὴν καλωσύνην μου.

Δὲν ἤμην πλέον ἥσυχος, δὲν ἤμην εὐχαριστημένος.

6.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου παχύσαρκός τις πραγματευτής, δὲν εἰξεύρω ἀπὸ ποῖον μέρος, καὶ ἀποκαλύψας τὴν κεφαλήν του μοῦ εἶπε: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ χονδρότερος καὶ ὁ ἐμπειρότερος ἀπὸ ὅλους, ἐμὲ δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ γελάσετε. Ξεύρω ὅτι εἰμπορεῖτε νὰ ἀγοράσετε ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, διότι ἔχετε τὸ ροῦβλι ποῦ δὲν ἐξοδεύεται ποτέ. Αὐτὸ δὲν εἶνε μεγάλη τέχνη, ἐν τούτοις ὅμως ὑπάρχει ἕνα πρᾶμμα, τὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖτε νὰ ἀγοράσετε».

«Ναί, ἂν τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀνωφελές, βέβαια δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀγοράσω».

«Τί ἐννοεῖτε μὲ τὸ ἀνωφελές; Δὲν ἔχω καθόλου σκοπὸ νὰ σᾶς ὁμιλήσω δι' ἀνωφελῆ πράγματα. Παρατηρήσατε, ποῖος μένει ἀκόμη πλησίον μας, ἂν καὶ ἔχετε ἀκόμη τὸ ροῦβλι. Διὰ τὸν ἑαυτόν σας ἠγοράσετε μόνον γλυκίσματα καὶ καρύδια, μόνον διὰ τοὺς ἄλλους ἠγοράσατε ὠφέλιμα πράγματα. Καὶ τώρα κυττάξετε γύρω σας νὰ ἰδῆτε πῶς αὐτοὶ οἱ ἄλλοι σᾶς ἀνταμείβουν τὰς εὐεργεσίας σας. Τώρα πλέον σᾶς ἐλησμόνησαν ὅλοι».

Ἔρριψα ἓν βλέμμα περιξ μου καὶ πρὸς μεγίστην μου ἔκπληξιν εἶδα ὅτι ὁ παχύσαρκος πραγματευτὴς καὶ ἐγὼ ἤμεθα μόνοι, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶχον φύγῃ. Καὶ ἡ μάμμη μου ὡσαύτως εἶχε φύγῃ, ἐγὼ δὲ καθόλου δὲν τὴν εἶχα συλλογισθῆ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶχον συναθροισθῆ περὶξ ἑνὸς ἰσχνοῦ καὶ ὑψηλοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐπάνω ἀπὸ τὴ γοῦνά του ἐφοροῦσε ἕνα μακρὸν γελέκομε ὑάλινα κομβιά, ἐκ τῶν ὁποίαν εἰς πᾶσάν του κίνησιν ἐξήρχετο μία ἀσθενὴς καὶ ἀμυδρὰ λάμψις.

Ἐκτὸς τοῦ περιέργου τούτου γελέκου του ὁ ἰσχνὸς αὐτὸς ἄνθρωπος δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἐλκυστικόν. Καὶ ὅμως ὅλοι ἔτρεχον κατόπιν του, ὅλοι τὸν παρετήρουν, ὡς νὰ ἦτο ὁ ἀξιοπεριεργότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

«Δὲν βλέπω τίποτε περίεργο 'ς αὐτὸν» εἶπα εἰς τὸν συνοδεύοντά με.

«Μπορεῖ νὰ ἔχετε δίκαιον, ἀλλὰ βλέπετε πῶς ἀρέσει εἰς ὅλους. Κυττάξετε — αὐτὸν ἀκολουθεῖ ὁ ἁμαξᾶς σας Κωνσταντῆς μὲ τὸ ὡραῖο τὸ ζωνάρι, αὐτὸν ἀκολουθεῖ ὁ ὑποδηματοποιὸς μὲ τὴν φυσαρμόνικά του, ἡ νύμφη μὲ τὰ κομπιά της, ἀκόμα δὲ καὶ ἡ γραῖα μὲ τὸ ψαλτῆρι της, καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ μὲ τὲς σφυρίκτρες των.»

Ἐκύτταξα πέριξ μου, καὶ πραγματικῶς, ὅλοι ἠκολούθουν αὐτὸν τὸν ἰσχνὸν πραγματευτὴν μὲ τὰ ὑάλινα κομπιά, καὶ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζαν. Συναίσθημα ἀγανακτήσεως μὲ κατέλαβε, διότι αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων μοὶ ἐφάνη ὡς μεγάλη προσβολὴ καὶ περιφρόνησις καὶ ἀπεφάσισα ἀμέσως νὰ παραγκωνίσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ ὑάλινα κομπιά.

«Καὶ νομίζετε ὅτι δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸν ὑπερτερήσω;»

«Αὐτὸ εἶναι τοὐλάχιστον ἡ πεποίθησίς μου» ἀπήντησεν ὁ παχὺς πραγματευτής.

«Τότε λοιπὸν ἀμέσως θὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ἀπατᾶσθε» ἀνέκραξα καὶ δραμὼν ταχέως πρὸς τὸν ἄνδρα μὲ τὸ γελέκον ἀνεφώνησα:

«Ἀκούσατε, θέλετε νὰ μοῦ πωλήσετε τὸ γελέκοσας;»

Ὁ κάτισχνος ἀνὴρ ἐστράφη πρὸς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, οὕτως ὥστε τὰ κομβία του ἀπήστραψαν ἀμυδράν τινα λάμψιν, καὶ εἶπε:

«Μὲ ὅλην τὴν εὐχαρίστησιν σᾶς τὸ πωλῶ, ἀλλὰ εἶνε πολὺ ἀκριβό».

«Δι' αὐτὸ μή σας μέλῃ, εἰπέτε μου μόνον πόσον στοιχίζει».

Ὁ ἀνὴρ ἐγέλασε χλευαστικῶς καὶ εἶπε:

«Καθὼς βλέπω εἶσθε ἀκόμη πολὺ ἄπειρος, καὶ δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου παράδοξο κατὰ τὴν ἡλικία σας· δὲν ἐννοεῖτε οὔτε κἂν περὶ τίνος πρόκειται. Τὸ γελέκο μου δὲν στοιχίζει τίποτε, διότι οὔτε λάμπει οὔτε ζεσταίνει· τὸ γελέκο, σᾶς τὸ δίδω χάρισμα· ἀλλὰ διὰ κάθε κομπὶ τοῦ γελέκου πρέπει νὰ μοῦ πληρώσετε ἕνα ροῦβλι. Αὐτὰ τὰ κομπιὰ εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ζεσταίνουν οὔτε λάμπουν μόνα των, εἰμποροῦν ὅμως νὰ λάμπουν ὅταν τὰ βλέπῃ ὁ ἥλιος, καὶ δι' αὐτὸ ἀρέσουν εἰς ὅλους».

«Καλά,» ἀπεκρίθην ἐγὼ «σᾶς πληρώνω διὰ κάθε κομπὶ ἕνα ροῦβλι, — βγάλετε τὸ γελέκο σας».

«Δὲν μπορῶ νὰ τὸ βγάλω, προτοῦ νὰ μοῦ μετρήσετε τὰ χρήματα».

«Πολὺ καλά, ἰδού!»

Ἔβαλα τὸ χέρι μου 'ς τὴν τζέππη καὶ ἔβγαλα ἕνα ροῦβλι. Ἔπειτα ἔβαλα διὰ δευτέραν φορὰν τὸ χέρι μου 'ς τὴν τζέππη, ἀλλὰ . . . ἡ τσέππη μου ἦταν ἀδειανή . . . τὸ θαυματουργὸ ρούβλι μου δὲν εὑρίσκετο πλέον . . . ἦτον χαμένο . . . ἄφαντον . . . διὰ παντός. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ ἐκκύταζαν καὶ ἐγελοῦσαν.

Ἔκλαυσα πικρὰ δάκρυα καὶ . . . ἐξύπνησα.

7.

Ἦτον ἤδη πρωΐ. Ἡ μάμμη μου ἵστατο παρὰ τῇ κλίνῃ μου κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα ἓν ἀργυροῦν ρούβλιον, τὸ σύνηθες χριστουγεννιάτικο δῶρόν μου.

Ἐνόησα ὅτι ὅλα τὰ συμβάντα ἐκεῖνα ἦσαν μόνον ὄνειρα, καὶ ἔσπευσα νὰ διηγηθῶ εἰς τὴν μάμμην μου τὸ αἴτιον, διὰ τὸ ὁποῖον ἔκλαυσα.

«Παιδάκι μου» ἀπήντησεν ἡ μάμμη «τὸ ὄνειρό σου εἶνε ὡραῖο, ἂν μάλιστα τὸ ἐννοήσῃς ὀρθῶς. Εἰς τοὺς μύθους καὶ εἰς τὰ παραμύθια ὑπάρχουν πολλάκις κρυμμέναι μεγάλαι ἀλήθειαι. Τὸ ροῦβλι, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξοδεύεται ποτέ, εἶνε κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ ταλέντο, ἡ εὐφυΐα, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν γέννησίν του.

Αὐτὴ ἡ εὐφυΐα ἀναπτύσσεται, αὐξάνει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἰξεύρῃ νὰ συγκρατῇ τὰς δυνάμεις του. Τὸ ροῦβλι ποῦ δὲν ἐξοδεύεται ποτέ, εἶνε μία δύναμις, ἡ ὁποία δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετὴν πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ μεγαλητέρα ἀπόλαυσις διὰ κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔχει καλὴν καρδίαν καὶ καθαρὸν νοῦν. Ὅτι δήποτε πράττει ὁ ἄνθρωπος οὗτος πρὸς ὠφέλειαν καὶ εὐημερίαν τοῦ πλησίον, δὲν ἐλαττώνει καθόλου τὸν πνευματικόν του πλοῦτον, ἀλλὰ τοὐναντίον, ὅσῳ περισσότερα καλὰ ἐξέρχονται ἐκ τῆς καρδίας του τόσῳ πλουσιώτερα γίνεται αὐτὴ ἡ καρδία του. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος μὲ τὸ γελέκο ἐπάνω ἀπὸ τὴ γοῦνα εἶνε ἡ ματαιότης, διότι τὸ νὰ φορῇ κανεὶς γελέκο μὲ γυάλινα κομπιὰ ἐπάνω ἀπὸ τὴ γοῦνά του εἶνε τόσον ἀνωφελὲς καὶ περιττόν, ὅσον τὸ νὰ ἐπιδιώκῃ ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια καὶ τὰ τοιαῦτα. Αὐτὴ ἡ ματαιότης σκοτίζει τὸν νοῦν μας. Ὅσα ἔκαμες μὲ τὸ θαυματουργό σου ροῦβλι εἶναι πολὺ μικρά, ὅταν συλλογισθῇ κανεὶς τί εἰμποροῦσες νὰ κάμῃς μὲ αὐτὸ τὸ ἄσωστο ροῦβλι. Ἔφυγες ἀπὸ ἐμέ, ἡ ὁποία εἰς τὸ ὄνειρό σου ἤμουν ἡ προσωποποίησις τῆς πείρας. Ἔπαυσες αἴφνης νὰ συλλογίζεσαι τὴν ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐζητοῦσες μόνον νὰ σὲ θαυμάζουν καὶ νὰ σὲ ἐπαινοῦν. Ἠθέλησες νὰ ἀγοράσῃς ὅλα τὰ γυάλινα κομπιά, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν καμμίαν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, καὶ τότε αἴφνης ἐχάθη καὶ ἡ δόξα σου. Ἦτο φυσικώτατον, καὶ χαίρω πολὺ ὁποῦ ἔλαβες αὐτὸ τὸ μάθημα εἰς τὸν ὕπνο σου. Εὔχομαι νὰ μείνῃ εἰς τὸν νοῦν σου ἀνεξάλειπτο αὐτὸ τὸ ὄνειρο. Πᾶμε τώρα 'ς τὴν ἐκκλησιά, κ' ἔπειτα ἀπὸ τὴ λειτουργία πηγαίνουμε 'ς τὴν ἀγορὰ καὶ ψωνίζουμε ὅλα ὅσα ἠγόρασες 'ς τὸ ὄνειρό σου, διὰ τοὺς πτωχούς».

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΛΛΟΝΗ.

Εἰκὼν ὑπὸ C. W. Pittard.

«Ὄχι ὅλα, γιαγιά μου! Ἕνα μόνον ὄχι!»

Ἡ μάμμη ἐμειδίασε καὶ εἶπε:

«Βέβαια γνωρίζω πῶς δὲν θέλεις ν' ἀγοράσῃς τὰ γυάλινα κομπιά».

«Οὔτε γλυκίσματα οὔτε καρύδια» ἀπήντησα ἐγώ.

Ἡ μάμμη ἔγεινε σκεπτικὴ καὶ εἶπε: «Δὲν ἐννοῶ γιατὶ νὰ στερηθῇς καὶ σὺ μιὰ μικρὰ εὐχαρίστησι. Ἂν ὅμως μπορεῖς ν' ἀγοράσῃς κάτι τι καλήτερο, τότε μάλιστα».

Ἐνηγκαλίσθην τὴν μάμμην μου καὶ ἔκλαυσα. Ἡ μάμμη ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι αὐτὰ τὰ Χριστούγεννα δὲν θὰ ἐξώδευα τὰ χρήματά μου μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν μου.

Ὅτε πραγματικῶς ἐξετέλεσα τὴν πρόθεσίν μου ταύτην, ἡ ψυχή μου ἐνεπλήσθη τοιαύτης χαρᾶς, οἵαν οὐδέποτε πρότερον εἶχον αἰσθανθῆ. Ἐκ τῆς συναισθήσεως ὅτι ἐθυσίασα τὰς μικράς μου διασκεδάσεις χάριν τῶν ἄλλων, ἠσθάνθην πλήρη καὶ ἀμιγῆ εὐδαιμονίαν.

Ἕκαστος εἰς τὴν θέσιν μου εἰμπορεῖ νὰ λάβῃ πεῖραν τοῦ εἰς ἐμὲ συμβάντος· καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐν τοῖς λόγοις μου οὐδὲν ψεῦδος θὰ εὕρῃ, ἀλλὰ μόνον ἀλήθειαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΑ.

Ἐν Ἀθήναις 9./21. Δεκεμβρίου.

Ἀγαπητέ,

Μετὰ τὸ γεῦμα, δίς ἢ τρὶς τῆς ἑβδομάδος, κάμνω περίπατον μέχρι Πατησίων, διὰ τῆς μακρᾶς καὶ εὐθείας ὁμωνύμου λεωφόρου, ἐφ' ἧς κεῖται ἡ πολυτεχνικὴ Σχολή, καὶ τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον. Ἔχω ἐκλέξῃ θέσιν τινὰ ἐξ ἧς, στηριζόμενος ἐπὶ ἑνὸς μανδροτοίχου, θεῶμαι τὸν Πειραιᾶ, τὸ Φάληρον, τὸν Σαρωνικόν, τὸν ἐλαιῶνα, ἀνελισσόμενα γραφικῶς εἰς θαυμάσιον πανόραμα. Ὡς γυνὴ φιλάρεσκος διὰ νέας ἑκάστοτε στολῆς περιβάλλουσα τὸ κάλλος αὐτῆς, ὁ ὁρίζων ἐκεῖνος ἐκεῖ διὰ τῶν ποικίλων διαγραφῶν αὐτοῦ, ἐμποιεῖ ἐκάστοτε νέαν ἔκπληξιν, προκαλεῖ νέον θαυμασμόν. Μοὶ ἀρέσκει πρὸ πάντων ὅταν τὸ σύνολον ἐκεῖνο τῶν ἀποχρώσεων καὶ τῶν σχημάτων περικαλύπτῃ λεπτὴ διαφανὴς ὁμίχλη, ὑφ' ἧς τὸν ἀραχνοειδῆ πέπλον διαφαίνεται τὸ μαγευτικὸν τοπίον ἀμύδρόν, συγκεχυμένον, μαντευόμενον μᾶλλον ἢ βλεπόμενον, ὀνειρῶδες, κυμαινόμενον μεταξὺ ὑπάρξεως καὶ ἀνυπαρξίας.

Προχθὲς λοιπὸν τὴν Τρίτην, ἀφ' οὗ παρέσχον καὶ πάλιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου τὴν αἰσθητικὴν αὐτῆς ἀπόλαυσιν, ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου. Ὁ καιρὸς ἦτο ὡραῖος, ὁ ἀὴρ βαλσαμώδης, τὸ ἀναπνέειν ἀληθὴς τέρψις· εὑρέθην πέραν τῶν Πατησίων· ὁ νοῦς μου ἔτρεχεν ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν. Αἴφνης ἠσθάνθην ἰσχυρὸν κλονισμόν, ἤκουσα φοβερὸν κρότον, ὡς ἐκπυρσοκροτήσεως πολλῶν ὁμοῦ τηλεβόλων καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν, εἶδον ἓν οἰκοδόμημα ἀνατινασσόμενον εἰς τὸν ἀέρα. Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν τόσον αἰφνιδίως, τόσον ταχέως ὥστε δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω τί ἠσθάνθην πρῶτον καὶ τί δεύτερον. Ἤδη ἠκούοντο κραυγαί, ἔτρεχον ἄνθρωποι. Πλησίον μου διῆλθε σπεύδων χωρικός τις. Τί τρέχει; τὸν ἐρωτῶ.

— Ὁ μύλος τοῦ Τσίγκρη τινάχθηκε 'ς τὸν ἀέρα· θὰ σκοτώθηκαν καὶ ἄνθρωποι!

Τὰς λέξεις ταύτας εἶπεν ἀσθμαίνων, ἐξακολουθῶν νὰ τρέχῃ· ἐτάχυνα κ' ἐγὼ τὰ βήματά μου ἀκολουθῶν αὐτόν.

Μετὰ δέκα περίπου λεπτὰ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος· τὸ εὐμέγεθες ἐργοστάσιον, ὅπερ πρότερον ἦτο ἀτμόμυλος καὶ ἔπειτα μετεβλήθη εἰς πυριτιδοποιεῖον, κατέκειτο διεσκορπισμένον εἰς σωρὸν ἀμόρφων ἐρειπίων· φλόγες περιλείχουσαι τὰ ξύλινα αὐτοῦ μέρη καὶ ὑψούμεναι ὑπὲρ τὴν στέγην διέχεον ἀπαισίαν λάμψιν.

Τί εἶχε συμβῇ; Πλούσιος βιομήχανος Πειραιῶς θέλων ν' ἀγοράσῃ τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἐκ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, εἰς ἣν εἶχε μεταβιβασθῇ ἡ κυριότης αὐτοῦ, ἦλθεν ἐκ Πειραιῶς ἐφ' ἁμάξης μετά τινος μηχανικοῦ καὶ ἑνὸς ὑπαλλήλου του. Ἡ ἅμαξα εἶχε σταματήσῃ πρὸ τῆς πύλης τοῦ ἐργοστασίου εἰς ὃ εἰσῆλθον οἱ τρεῖς ἄνδρες. Ὁ ἁμαξηλάτης ἠκολούθει κρατῶν ἀνημμένον σιγάρον εἰς τὰ χείλη.

— Δὲν τὸ σβύνεις, καϋμένε, τό τσιγάρο σου; ἐδῶ ἦτο μιὰ φορὰ πυριτιδοποιεῖον· ποιὸς ξεύρει τί μπορεῖ νὰ γίνῃ, εἶπεν ὁ ἐκ Πειραιῶς βιομήχανος.

Ὁ ἁμαξηλάτης δὲν ἔσβυσε τὸ σιγάρον του, ἀλλὰ καπνίσας αὐτὸ ὀλίγον ἀκόμη, ἐξῆλθε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔρριψεν αὐτὸ ὑπὸ μικρὰν ξυλίνην κλίμακα. Ἀμέσως, πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν, διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπως συνθλίψῃ διὰ τοῦ ποδὸς τὸ σιγάρον. Τότε ἐγένετο φοβερὰ ἐκπυρσοκρότησις καὶ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἀνετράπη καὶ κατέρρευσε μετὰ πατάγου. Τηλικαύτη ἦτο ἡ ὁρμὴ τῆς ἐκρήξεως ὥστε ξύλα καὶ σανίδες καὶ κέραμοι ἀνετινάχθησαν ἑκατοντάδας μέτρων μακράν. Δύο τῶν ἀνδρῶν εὗρον οἰκτρότατον θάνατον, διαμελισθέντες καὶ ἀπανθρακωθέντες· ὁ βιομήχανος ἔπαθε κάταγμα τῆς κνήμης τοῦ δεξιοῦ ποδός, εὑρέθη δὲ ὑπὸ καταρρεύσαντα τοῖχον, ὑπὸ σωρὸν ξύλων καὶ λίθων.

Ἀγροφύλακες καὶ περίοικοι συνέδραμον πανταχόθεν· μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἔφθασεν ἐν σπουδῇ ἀπόσπασμα σκαπανέων (στρατιωτῶν τοῦ μηχανικοῦ), οἵτινες ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀξιωματικοῦ εἰργάσθησαν γενναίως πρὸς κατάσβεσιν τοῦ πυρός.

Τὸ θέαμα ἐν τῇ τραγικότητι αὐτοῦ εἶχεν ἀπαισίαν μεγαλοπρέπειαν· πόσον ἀνωτέρα εἶνε ἡ πραγματικότης τοῦ πλάσματος! ἀνέγνωσα πολλὰς περιγραφὰς τοῦ Δίκενς καὶ τοῦ Ζολᾶ, ἀνέγνωσα σκηνὰς φοβερῶν ἀγωνιῶν, σπαραξικαρδίων ὀλέθρων, ἀλλὰ τὰ διαμελισθέντα καὶ ἀπανθρακωθέντα ἐκεῖνα πτώματα, οἱ βιαίως ἐκσφενδονηθέντες ἄμορφοι ἐκεῖνοι ἀνθρώπινοι ὄγκοι συνεκλόνησαν τὴν φαντασίαν μου ὅσον δὲν θὰ κατώρθουν χιλιάδες περιγραφικῶν ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων.

Φαίνεται ὅτι αἱ ἡμέραι αὐταὶ εἶνε ἡμέραι σφοδρῶν συγκινήσεων· πρὶν συνέλθωσιν αἱ Ἀθῆναι ἐκ τῆς ταραχῆς, γεγονὸς ἄλλης φύσεως συνετάραξεν αὐτάς. Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας, ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ταῖς ὁδοῖς ὅμιλοι συνδιελέγοντο μετ' ἐνδιαφέροντος· κίνησίς τις ἐπεκράτει ὡσεὶ ἀσύνηθές τι συνέβαινε· διεδίδετο ὅτι ὁ κ. Τρικούπης ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς Βουλῆς μεθ' ὅλης τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀντιπολιτεύσεως· τὴν ἐπαύριον αἱ πρωϊναὶ ἐφημερίδες ἐπεβεβαίουν τὸ πρᾶγμα· μετὰ τὴν οἱονεὶ ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν δέκα τρικουπικῶν βουλευτῶν, Ἀττικῆς καὶ

Βοιωτίας ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπῆλθε σύσσωμος τοῦ Βουλευτηρίου· ὅσον ἀπαθῶς καὶ ἂν κρίνῃ τις τὸ πρᾶγμα δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἡ πλειοψηφία κάμνει κατάχρησιν τῆς δυνάμεώς της· τὸ ἄδικον καὶ προμελετημένον τῆς προγραφῆς ταύτης θὰ ἐννοήσῃς ἂν σοὶ εἴπω ὅτι μεταξὺ τῶν δέκα ἀποβλήτων τοῦ Βουλευτηρίου συγκαταλέγεται καὶ ὁ κ. Ἀνδρέας Συγγρός, ὁ μέγας τοῦ ἔθνους εὐεργέτης, ὅστις δὲν ἦτο κἂν ἐν Ἀθήναις τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ὅπως ἐπηρεάσῃ τὸ φρόνημα τῶν ἐκλογέων· οὐδ' ἐσκέπτετο περὶ βουλευτείας, ἀλλ' Ἀθηναῖοι πολῖται τιμῶντες τὸν ἄνδρα ἐξέθηκαν δι' αὐτὸν κάλπην, ὁ δὲ λαός τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἐμπλησθεὶς θαυμασμοῦ διὰ τὴν ἀληθῶς ἡγεμονικὴν ὑπὲρ τῆς παθούσης Θεσσαλονίκης δωρεάν, ἐψήφισεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνθουσιωδῶς· καὶ ἐν τούτοις ἐξηλάθη τοῦς Βουλῆς, ἐν ὀνόματι τῆς πολιτικῆς εὐθύτητος, τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν! . . . .

Γνωρίζεις τὰ κατὰ τὸ Λαχεῖον τῶν Ἀρχαιοτήτων, οὗ λαχνοὶ ἐκποιοῦνται καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος· τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐναπομένον κέρδος χρησιμοποιεῖται εἰς ἀνασκαφὰς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας· πόσα πολύτιμα εὑρήματα ἀνήγαγεν εἰς τὸ φῶς ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἐκ τοῦ εὐλογητοῦ καὶ ἀνεξαντλήτου εἰς πολυτίμους τῆς τέχνης θησαυροὺς ἑλληνικοῦ ἐδάφους! Τὸ Λαχεῖον τῶν Ἀρχαιοτήτων ἐξεκυβεύθη πρό τινος, ὁ δὲ πρῶτος κερδαίνων ἀριθμός, ἀντιπροσωπεύων εἰκοσάκις χιλίας περίπου δραχμὰς ἔλαχεν εἰς πτωχὸν ἐργάτην· ἡ τύχη δὲν ἀγαπᾷ τὰ πτωχόσπιτα, ἐν Ἀθήναις τοὐλάχιστον κρούει συνήθως τὴν θύραν τῶν μαρμαρίνων μεγάρων· ἡ τοιαύτη ἐπὶ τὸ λαϊκὸν τροπὴ τῶν αἰσθημάτων τῆς τυφλῆς θεᾶς ἐνεποίησεν εὐάρεστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαόν· ἐν τῷ βάθει τῆς εὐχαριστήσεως ταύτης ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐλπὶς ὅτι ἀφ' οὗ ἡ Τύχη ἐμβῆκε μίαν φορὰν εἰς τὰς πτωχὰς συνοικίας θὰ πλησιάσῃ καὶ εἰς τὸ κατώφλιόν των.

Ἀγαπᾷς ἀκόμη μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάθους τὴν παγοδρομίαν; σὲ φαντάζομαι μὲ τὰ ἀπαραίτητά σου Schlittschuhe εἰς τὴν χεῖρα, διευθυνόμενον ἐσπευσμένως εἰς Johannapark ἢ Rosenthal, ὑποδυόμενον αὐτὰ καὶ ἀφιέμενον εἰς τὴν ἐλαφρὰν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ πάγου ἐπολίσθησιν, τὴν ὁποίαν ἡ φαντασία σου ἠγάπα νὰ κοσμῇ διὰ καμπῶν καὶ περιστροφῶν, διὰ παντοίων παγοπεδιλικῶν ἀραβουργημάτων, τολμηρῶν κλίσεων τοῦ κορμοῦ καὶ δεξιῶν εἶτα ἀνακτήσεων τῆς ἰσορροπίας. Ἐνθυμεῖσαι ὅτι κἄποτε ὡραία χείλη, τὰ ὁποῖα τὸ ψῦχος καθίστα ἔτι πορφυρώτερα, σὲ ἠρώτων ἂν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε γνωστὴ ἡ χιὼν καὶ ἂν ἠξεύρωμεν τί πρᾶγμα εἶνε ὁ πάγος. Ἂν σ' ἐρωτήσῃ καὶ πάλιν κανείς, εἰπὲ μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ὅτι εἰς μερικὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος κάμνει τόσον ψῦχος, ὥστε περισσεύει νὰ δανείσωμεν καὶ εἰς ἄλλους. Ἔλαβον εὐκαιρίαν ν' ἀναγνώσω ἐπιστολὴν ἀξιωματικοῦ, ὑπηρετοῦντος ἐν Νεζερῷ, ἑνὶ τῶν ὀρεινοτέρων μεθοριακῶν σταθμῶν. Ἐπὶ ἡμέρας ὅλας ἔπιπτεν ἀκαταπαύστως χιών. Τὸ ἐν ταῖς ὑδρίαις ὕδωρ ἐπάγωσε, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἐκεῖ πλησίον λίμνη, τὸ δὲ θερμόμετρον ἐθραύσθη ἐκ τοῦ ψύχους. Συγχρόνως δὲ καὶ λύκοι εἰσήλασαν εἰς τὰ χωρία· ἐξ ἐφώρμησαν κατὰ ποιμνίου, ἀλλὰ καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ποιμένων ὑπεχώρησαν μετὰ κρατερὰν ἀντίστασιν. Ἄλλοι περιεκύκλωσαν τὴν κατοικίαν ἀξιωματικοῦ, ὅστις μετὰ πολλὰ βάσανα κατώρθωσε νὰ ἄρῃ τὴν πολιορκίαν· ἀλλ' οἱ λύκοι οὗτοι συναντήσαντες βοῦν κατεκερμάτισαν καὶ κατέφαγον αὐτόν. Παιδίον ξυλευόμενον εἰς τὸ δάσος κατεδιώχθη ὑπὸ λύκων, ἀλλὰ κατώρθωσε ν' ἀναρριχηθῇ εἰς δένδρον καὶ νὰ σωθῇ.

Παρεπίδημος.

15./27. Δεκεμβρίου.

Ἠξεύρεις ὅτι παρὰ τὴν Μητρόπολιν κεῖται μικροσκοπικὸς ναΐσκος, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου. Ὁ ἅγιος οὗτος, ὡς θ' ἀγνοῆς βεβαίως, ὀφείλει εἰς τὸ ὄνομά του τὸ μέγα καὶ ἀπεριόριστον γόητρον ὅπερ ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν γυναικῶν. Γεραίρεται ὡς ἐλευθερῶν αὐτὰς ἐκ τῶν ὠδίνων τοῦ τοκετοῦ, διὰ τοῦτο μετ' ἄκρας εὐλαβείας προσέρχονται εἰς τὸ ναΐδριόν του, ἑορταζομένης τῆς μνήμης του, οὐ μόνον ἁπλοϊκαὶ γυναῖκες τοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ ἀνεπτυγμέναι κυρίαι· αἱ φοβεραὶ συγκινήσεις τοῦ τοκετοῦ, ἡ ἐλπὶς μυστηριώδους τινὸς καὶ θαυματουργοῦ ἀρωγῆς κατὰ τὰς κρισιμωτάτας ἐκείνας στιγμὰς καθιστᾷ πάσας ἴσας ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου.

Πρὶν φθάσω εἰς τὸν ναΐσκον εἶδον ἔνθεν καὶ ἔνθεν πωλητὰς κουλουρίων παρατεταγμένους· περαιτέρω, ἵσταντο ῥακένδυτοι καὶ ῥυπαραὶ ἐπαίτιδες· ἐφ' ὅσον δὲν διέβαινε εὐλαβής τις χριστιανός ἢ χριστιανή, συνωμίλουν πρὸς ἀλλήλας, ἐγέλων, ἀλλ' ὡς ἐνεφανίζετό τις, ἡ μορφή των ἐλάμβανε διὰ μιᾶς ἔκφρασιν δυστυχίας, ἡ φωνή των καθίστατο θρηνώδης ἐπικαλουμένη τὸν οἶκτον, θὰ ἔλεγες ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ῥάκη των ἔκλαιον· ἀλλὰ μόλις παρήρχετο ὁ διαβάτης ἐπανήρχετο ὁ γέλως, ἡ προσωπὶς ἐγίνετο πάλιν πρόσωπον.

Ὁ ναΐσκος ἀπό τινων ἐτῶν περιβάλλεται ὑπὸ κιγκλιδωτοῦ περιαυλίου, οὗ τὸ ἔδαφος εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ ψηφοθετημάτων· ἀριστερᾷ τῆς θύρας, ἐπὶ τηλίας, ἦσαν ἐκτεθειμένα παντοειδῆ κηρία, μεγάλαι πάλλευκοι κηρολαμπάδες, ὑποκίτρινα ἀγιοκέρια. Παρὰ τὸ αὐτὸ σχεδὸν ἐκεῖνο παγκάρι, ἐπὶ κεχρωματισμένης ξυλίνης τραπέζης ἔκειτο σινουργὴς λεκάνη πλήρης ἁγιασμοῦ· ἱερεὺς ἐβάπτιζεν εἰς αὐτὸν σταυρὸν ἔχοντα κοράλιον εἰς τὸ ἄκρον καὶ προέτεινεν αὐτὸν εἰς τὰ χείλη τῶν εὐλαβῶν.

Ὁ ναΐσκος ἦτο ὑπέρμεστος πλήθους ἐκχειλίζοντος μέχρι τοῦ προαυλίου· ἕνεκα τῶν ἐπιπροσθούντων συνωστιζομένων σωμάτων ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐκκλησίας· διὰ μέσου τῆς μυρσινοκοσμήτου θύρας κηρία τινὰ ἀνημμένα διέχεον παλμώδη λάμψιν, ὁ δ' ἀὴρ ἐκ τῆς θερμότητος ἐφαίνετο ὡς κινούμενος· ἔπειτα ἐφαίνοντο κεφαλαὶ μετὰ παντοίων πίλων, κεκοσμημένων διὰ πτερῶν στρουθοκαμήλου, ἢ πτηνῶν, ἢ ἀνθέων, κεφαλαὶ μετὰ καλεμκερίων ἢ ἐρυθρῶν φεσίων μὲ χρυσοῦν παπάζι καὶ μακρὰν φούνταν· ἔσωθεν ἠκούοντο αἱ ὑπόρρινοι καὶ μονότονοι φωναὶ τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ ἡ ψαλμῳδοῦσα ἀπαγγελία τοῦ ἱερουργοῦντος· τὸν ἐκ σωμάτων ἐκεῖνον τοῖχον διέσχιζεν ἐνίοτε ὁ ἐπίτροπος, ῥαντίζων ἐξ ἀργυροῦ κανοῦ διὰ ῥοδελαίου τὰς εὐλαβεῖς, προτείνων ὑπὸ τὴν ῥῖνα αὐτῶν τὸν ἐπηργυρωμένον δίσκον καὶ κραυγάζων· διὰ τὸ λάδι τῆς ἐκκλησίας!»

Ἤρχισαν ἤδη αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἡ πόλις λαμβάνει κατὰ μικρὸν εορ-

τάσιμον ἀναβολήν· τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα διακοσμοῦνται διατάσσοντα μετὰ καλαισθησίας τὰ ὑφάσματα αὐτῶν ἢ τὰ κομψοτεχνήματα· αἱ μεγάλαι βάλινοι προθῆκαι τῶν βιβλιοπωλείων ἀπαστράπτουσι κατὰ γράμμα ἐκ τῶν περικοσμήτων καὶ πολυτελῶς χρυσοδέτων βιβλίων, ὀλιγίστων δυστυχῶς ἑλληνικῶν, τῶν πλείστων γαλλικῶν, τῶν ἄλλων γερμανικῶν ἢ ἀγγλικῶν. Διερχόμενος διὰ τῆς ὁδοῦ Πινακωτῶν ἀκούω ὀξεῖς καὶ παρατόνους ἤχους σουραυλίου, ἐρωτῶ τὸν μεθ' οὗ συνεβάδιζον καὶ μοὶ λέγει ὅτι εἶνε αἱ πρόβαι διὰ τὰ κάλανδα, ἅτινα ἐδῶ ψάλλονται ἐν τυμπάνῳ καὶ . . . σουραυλίῳ.

Περὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρώτης τοῦ ἔτους ἐν Ἀθήναις, προσεχῶς.

Σὲ φιλῶ.

Παρεπίδημος.

ΕΑΡΙΝΑ ΚΥΜΑΤΑ.

Μυθιστόρημα ὑπὸ **ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ.**

(Συνέχεια.)

«Εἶνε δυνατόν;» ἀπήντησεν ἐκείνη ὡσαύτως ψιθυρίζουσα, καὶ συγχρόνως ἠπείλησε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν Σανίν, εἶτα δὲ ἀπέλυσε τὸν Δένχωφ καὶ τὸν ὑψηλόλιγνον γραμματέα, ὅστις προφανῶς ἦτο μέχρι παραφροσύνης ἐρωτευμένος εἰς αὐτήν, διότι ὁσάκις παρετήρει αὐτὴν ἔμενε πάντοτε κεχηνώς. Ὁ Δένχωφ ἀπεμακρύνθη ἀμέσως, μετὰ τῆς εὐγενοῦς ὑποταγῆς οἰκογενειακοῦ φίλου, ὅστις μὲ μίαν μόνην λέξιν ἐννοεῖ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ. Ὁ γραμματεὺς τοὐναντίον ἠθέλησε νὰ ἐναντιωθῇ, ἀλλ' ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὸν ἀπεδίωξε μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΕΜΜΑ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Γ'.

«Πηγαίνετε εἰς τὴν πριγκίπισσάν σας» εἶπεν εἰς αὐτὸν — (τότε διέτριβεν ἐν Βεισβάδῃ μία κάποια principessa di Monacco, ἥτις εἶχε καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς κοινήν τινα ἑταίραν) — «διατί θέλετε νὰ σπαταλᾶτε τὸν καιρό σας ἐδῶ μὲ μίαν γυναῖκα τοῦ λαοῦ ὅπως εἶμαι ἐγώ;»

«Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενεστάτη κυρία μου,» ἀπήντησεν ὁ δυστυχὴς γραμματεὺς μὲ εἰλικρινὲς ἦθος «ὅλες ἡ πριγκίπισσες τοῦ κόσμου...»

Ἀλλ' ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἦτο ἀνηλεής, καὶ ὁ γραμματεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ μὲ ὅλην του τὴν χωρίσραν.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἦτο τὴν ἡμέραν ταύτην ἐνδεδυμένη κατὰ τρόπον ἐπαυξάνοντα τὰ θέλγητρά της. Ἐφόρει ἐσθῆτα μεταξίνην ροδόχρουν μὲ χειρίδας à la Fontanges. Ἀπὸ ἑκατέρου τῶν ὤτων της ἐκρέματο ἀδάμας. Ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν της δὲν ὑπελείπετο τῆς λάμψεως τῶν ἀδαμάντων της. Ἐφαίνετο δὲ ἡ ψυχική της διάθεσις εὐθυμοτάτη.

Εἶπεν εἰς τὸν Σανὶν νὰ καθήσῃ πλησίον της καὶ ἤρχισε νὰ τῷ διηγῆται περὶ τῶν Παρισίων, ὅπου ἐσκόπευε νὰ μεταβῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας· ἔπειτα δὲ περὶ τῶν Γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐπαχθεῖς καὶ μωροὶ ὅταν θέλουν νὰ εἶναι εὐφυεῖς, καὶ ἀκαίρως εὐφυεῖς ὅταν θέλουν νὰ εἶναι μωροί· καὶ ἔπειτα τὸν ἠρώτησεν ἐξαίφνης, — à brûle-pourpoint, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι — ἂν εἶνε ἀληθές, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν εἶχε μονομαχήσῃ χάριν τινὸς κυρίας μὲ τὸν ἀξιωματικόν, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου ἦρο ἐδῶ.

«Πόθεν τὸ ἐμάθετε;» ἐψιθύρισεν ὁ Σανὶν ὅλος ἔκπληκτος.

«Ὁ κόσμος εἶνε γεμᾶτος ἀπὸ ἀντίλαλους, Δημήτρι Παύλοβιτς, ἀλλὰ εἰξεύρω ἐπίσης, ὅτι εἶχετε δίκαιον, χίλιες φορὲς δίκαιον, καὶ ὅτι ἐφερθήκετε ὡς ἀληθινὸς ἱππότης . . . Πέτε μου, σᾶς παρακαλῶ, αὐτὴ ἡ κυρία εἶνε ἡ ἀρραβωνιαστική σας;»

Ὁ Σανὶν ἐρρυτίδωσεν ὀλίγον τι τὸ μέτωπόν του.

«Καλά, καλά, δὲν λέγω πλέον τίποτε, δὲν λέγω πλέον τίποτε» προσέθηκε μετὰ σπουδῆς ἡ Μαρία Νικολάγεβνα. Σᾶς εἶνε δυσάρεστον· συγχωρήσατέ με, δὲν τὸ ξανακάνω πλέον! Μόνον νὰ μὴ θυμώσετε.»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσῆλθεν ὁ Πολοσώφ ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του μίαν ἐφημερίδα.

«Τί τρέχει; Μήπως τὸ τραπέζι εἶν' ἕτοιμο;»

«Θά τὸ ἑτοιμάσουν ἀμέσως, ἀλλὰ κύτταξε ἐδῶ, τί εὕρηκα τώρα λίγο 'ς τὴν Μέλισσα τοῦ Βορρᾶ . . . . Ὁ πρίγρηψ Γρομοβόη ἀπέθανε.»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

«Ἀ . . . Ὁ Θεὸς νἄχῃ τὴν ψυχή του! Κάθε χρόνο» ἐξηκολούθησε λέγουσα πρὸς τὸν Σανὶν «'ς τὴν ἑορτὴ τῶν γενεθλίων μου ἑστόλιζε τὸ δωμάτιό μου μὲ καμέλιες. Ἀλλὰ δὲν ἄξιζε τὸν κόπο νὰ περνάῃ γι' αὐτὸ ὅλον τὸ χεμῶνα 'ς τὴν Πετρούπολι. Τί ἡλικίαν εἶχε; Ἀ ναί, εἶχε περασμένα τὰ ἑβδομήντα, πιστεύω,» εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα της.

«Μάλισα. Ἐδῶ 'ς τὴν ἐφημερίδα εἶνε μιὰ μεγάλη περιγραφὴ τῆς κηδείας του. Ὅλη ἡ αὐλὴ ἦτο παροῦσα, κ' ἐδῶ εἶναι καὶ μερικοὶ στίχοι, τοὺς ὁποίους ἔκαμε ὁ πρίγκηψ Κοβρίσκιν δι' αὐτὴν τὴν εὐκαιρία.»

Ἀ, πολὺ νόστιμο.»

«Νὰ σοῦ τοὺς διαβάσω;»

«Ὄχι, δὲν ἔχω καμμιὰ ἐπιθυμία νὰ τοὺς ἀκούσω . . . Πᾶμε 'ς τὸ τραπέζι. Οἱ ζωντανοὶ πρέπει νὰ κυττάζουν νὰ ζοῦνε. Δημήτρι Παύλοβιτς, Δότε μου τὸ χέρι σας.»

* * *

Τὸ γεῦμα ἦτον, ὅπως καὶ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, ἐξαίρετον. Ἐπεκράτει μεγάλη εὐθυμία κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ. Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἤξευρε νὰ διηγῆται, τοῦθ' ὅπερ εἶνε σπάνιον δῶρον εἰς τὰς γυναῖκας, πρὸ πάντων τὰς Ῥωσσίδας. Δὲν ἦτο πάρα πολὺ ἐκλεκτικὴ εἰς τὰς ἐκφράσεις της, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τῶν συμπατριωτῶν ἦτο δριμεῖα. Ἐπανειλημμένως ἠναγκάσθη ὁ Σανὶν νὰ γελάσῃ ἕνεκα τῶν εὐστόχων καὶ ἐπιτυχῶν εὐφυολογιῶν της. Πρὸ πάντων ἐμίσει ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὴν ὑποκρισίαν, τὰς κενὰς φράσεις καὶ τὸ ψεῦδος. Τὰς κακίας ταύτας εὕρισκε πανταχοῦ. Ἐφαίνετο ὡσεὶ καυχωμένη καὶ κομπάζουσα ἐπὶ τῷ ταπεινῷ κύκλῳ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διήγαγε τὰ πρῶτά της ἔτη. Διηγήθη μερικὰ ἀνέκδοτα, ἀρκετὰ περίεργα, περὶ τῶν γονέων της καὶ ἐκ τῶν παιδικῶν της χρόνων. Ἔλεγεν ὅτι, ἀπαράλλακτα ὅπως ἡ Ναταλία Κιρίλοβνα Ναρυσκίν,*) οὕτω καὶ

*) Ἡ μήτηρ Πέτρου τοῦ μεγάλου.

αὐτὴ ἐφόρει ὑποδήματα ἐκ φλοιοῦ δένδρων. Ὁ Σανὶν ἐνόησεν ἀμέσως, ὅτι ἡ Μαρία Νικολάγεβνα εἶχε λάβῃ πολὺ περισσοτέραν πεῖραν τοῦ κόσμου, παρὰ ἑκατὸν ἄλλαι γυναῖκες τῆς ἡλικίας της.

Ὁ Πολοσώφ ἐν τούτοις ἔτρωγε μετὰ προσοχῆς καὶ ἔπινε μετ' ἐπιστασίας, καὶ μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προσήλωνεν ὀτὲ μὲν ἐπὶ τῆς γυναικός του, ὀτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ Σανὶν τοὺς ὑπολεύκους, καὶ κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον τυφλούς, πράγματι ὅμως λίαν ὀξυδερκεῖς ὀφθαλμούς του.

«Πόσον ἄξιος ποῦ εἶσαι!» ἐφώναζεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα, σταφεῖσα αἴφνης πρὸς αὐτόν·» μὲ πόσην ἀκρίβειαν καὶ εὐσυνειδησίαν ἐξετέλεσες ὅλας μου τὰς παραγγελίας 'ς τὴ Φραγκφούρτη! Γιὰ ἀνταμοιβή σου θὰ σοῦ δίνα ἕνα φιλὶ 'ς τὸ κούτελο — ἀλλὰ ἐσὺ δὲν δίνεις ἕναν παρὰ γιὰ τέτοια πράγματα.»

«Ναί, πραγματικῶς, δὲν δίνω παρά,» ἀπεκρίθη ὁ Πολοσώφ καὶ ἔκοψε δι' ἑνὸς ἀργυροῦ μαχαιρίου ἕνα ἀναναῦν εἰς δύο τεμάχια.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὸν παρετήρησε καὶ ἤρχισε νὰ κρούῃ τὴν τράπεζαν ὡς τύμπανον μὲ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων της.

«Λοιπὸν τὸ στοίχημά μας ἰσχύει ἀκόμη; ἠρώτησε μὲ ὕφος βαθυσήμαντον.

«Ναί!» ἀπεκρίθη ὁ Πολοσώφ.

«Καλά. Θὰ χάσῃς.»

«Ὁ Πολοσώφ ἔτεινε πρὸς τὰ ἔμπρὸς τὸν πώγωνα.

«Χ-μ, Ὅσο βεβαιη κι' ἂν ἦσαι, Μαρία Νικολάγεβνα, νομίζω, αὐτὴν τὴν φορὰ θὰ χάσῃς.»

«Γιὰ τί πρᾶγμα ἔχετε στοιχηματίσει; Μπορῶ κ' ἐγὼ νὰ τὸ μάθω;» ἠρώτησεν ὁ Σανίν.

«Ὄχι . . . ἀκόμα,» ἀπήντησε γελῶσα ἡ Μαρία Νικολάγεβνα.

Τὸ ὡρολόγιον ἐκτύπησε τὴν ἑβδόμην. Ὁ ὑπηρέτης ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ ἅμαξα περιμένει ἔμπροσθεν τῆς θύρας. Ὁ Πολοσώφ συνώδευσε τὴν γυναῖκά του ὀλίγα βήματα καὶ ἔπειτα ἐρρίφθη ἀμέσως ἐπὶ μιᾶς καθήκλας.

«Πρόσεξε ὅμως, μὴ λησμονήσῃς νὰ γράψῃς 'ς τὸν ἐπιστάτη!» ἐφώναξεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐκ τοῦ προθαλάμου.

«Θὰ γράψω, μεῖνε ἥσυχη. Ἐγὼ εἶμαι φίλος τῆς τάξεως.»

Η ΝΕΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΒΙΛΕΛΜΙΝΗ.

39

Ἐν ἔτει 1840 τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ θεάτρου τῆς Βεισβάδης εἶχε πενιχροτάτην ὄψιν. Καὶ ὁ θίασος τῶν ὑποκριτῶν τοῦ θεάτρου τούτου ἐν τῇ ἐλεεινῇ καὶ πλήρει ἀξιώσεων μετριότητι αὐτοῦ, ἐν τῇ σχολαστικῇ καὶ τετριμένῃ ἕξει του δὲν ὑψοῦτο οὐδὲ κατὰ μίαν τρίχα ὑπεράνω τοῦ σημείου, ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀνώτατον δι' ὅλα τὰ γερμανικὰ θέατρα, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεβίβασε τὴν τέχνην κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους ὁ θεατρικὸς θίασος τῆς Καρλορούης ὑπὸ τὴν «περίφημον» διεύθυνσιν τοῦ κυρίου Δεβριέντ.

Ὀπισθεν τοῦ θεωρείου, τὸ ὁποῖον ἐνοικίασεν αἡ αὐτῆς ὑψηλότης ἡ πριγκίπισσα φὸν Πολοσώφ» (καὶ ὁ θεὸς ἠξεύρει, πῶς ὁ ὑπηρέτης κατώρθωσε νὰ τὸ πάρῃ — μήπως πράγματι ἐδωροδόκησε τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως;), ὀπισθεν λοιπὸν τοῦ θεωρείου τούτου εὑρίσκετο μικρόν τι δωμάτιον, ἠτρεπισμένον μὲ ἀνάκλιντρα. Πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὸ θεωρεῖον ἡ Μαρία Νικολάγεβνα παρεκάλεσε τὸν Σανὶν νὰ σηκώσῃ τὰ ἀλεξίφωτα, ἅτινα ἐχώριζον τὸ θεωρεῖον ἀπὸ τοῦ θεάτρου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

1. JOHANN NEPOMUK von NUSSBAUM, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 273).

2. ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ. Εἰκὼν ὑπὸ E. Klimsch (ἐν σελ. 277).

3. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΛΛΟΝΗ. Εἰκὼν ὑπὸ C. W. Pittard (ἐν σελ. 281).

4—6. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ (ἐν σελ. 284-85).

Ὁ τῇ 23 νοεμβρίου τ. ἔ. ἀποθανὼν βασιλεὺς τῆς Ὁλλανδίας Γουλιέλμος ὁ τρίτος εἶχε γεννηθῆ τῇ 19 φεβρουαρίου 1817. Ἐβασίλευσε πλέον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐπὶ τοῦ λαοῦ του (ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῇ 17 μαρτίου 1849). Ἐκ τοῦ πρώτου αὐτοῦ γάμου μετὰ τῆς βασιλίσσης Σοφίας, πριγκιπίσσης τῆς Βυρτεμβέργης, (ἀποθανούσης τῇ 3 ἰουνίου 1877) ἐγεννήθησαν αὐτῷ δύο υἱοί, ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος ὅστις ἀπέθανε τῷ 1882, καὶ ὁ πρίγκηψ Γουλιέλμος ὅστις ὡσαύτως ἀπέθανε νέος ἐν Παρισίοις. Τῇ 7 ἰανουαρίου 1879 ὁ ὑπερεξηκοντούτης ἤδη μονάρχης ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον τὴν μόλις δεκαεννεαετῆ πριγκίπισσαν Ἔμμαν Ἀδελαΐδα τοῦ Waldeck-Pyrmoht, ἐκ δὲ τοῦ γάμου τούτου ἐγεννήθη, τῇ 31 αὐγούστου 1880, ἡ πριγκίπισσα Βιλλελμίνη (Ἑλένη-Παυλίνα-Μαρία), ἥτις τώρα ἀναγορεύεται βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας.

Ἡ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας γέφυρα. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας παρέχει σήμερον πλείστας εὐκολίας καὶ ἀνέσεις πρὸς μετάβασιν ἐπιβατῶν καὶ μεταφόρισιν ἐμπορευμάτων ἀπὸ τοῦ Καλαὶ εἰς τὸ Dover (ἀπὸ Γαλλίας εἰς Ἀγγλίαν). Ἀλλ' ἡ ἀσφάλεια, ἡ ταχύτης καὶ ὅλαι αὗται αἱ εὐκολίαι δὲν μᾶς ἀρκοῦσιν· ἀπ' ἐναντίας μᾶς κακοσυνειθίζουν μόνον· δὲν μᾶς ἀφίνουν καμμίαν ἡσυχίαν, ἐν ὅσῳ τὰ τεράστια μέσα τῆς τέχνης παριστῶσιν ἡμῖν δυνατὸν καὶ πραγματοποιήσιμον τὸ ἰδεῶδες ἔτι μεγαλητέρας τελειότητος. Ἡ μεταφόρτωσις τῶν ἐμπορευμάτων παρέχει ἡμῖν πολλὰς ἐνοχλήσεις καὶ προξενεῖ πολλὰς δαπάνας· ἡ μετάβασις ἀφαιρεῖ πολὺν χρόνον, αἱ τρικυμίαι τῆς θαλάσσης εἶναι πάρα πολὺ ὀχληραὶ καὶ ἡ ἐκ τοῦ ταξειδίου ναυτίασις ἀνυπόφορος.

Διὰ τὸ διεθνὲς ἐμπόριον ἐν γένει, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἐμπόριον, θὰ εἶχε μεγίστην σπουδαιότητα ἄμεσος σύνδεσμος τῆς Μεγάλης Βρεταννίας μετὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου. Ἡ ἀξία τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ὡρῶν ἐν τῇ παγκοσμίῳ συγκοινωνίᾳ ἀνέρχεται εἰς ἑκατομμύρια. Ὁ χρόνος τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως εἶνε περιωρισμένος· πρέπει νὰ ζῶμεν ταχύτερα, νὰ κερδίζωμεν ταχύτερα καὶ νὰ καταναλίσκωμεν ταχύτερα. Μεταξὺ τῶν διαφόρων πρὸς σύζευξιν τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς ἠπείρου σχεδίων, ἅτινα πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν θὰ μᾶς ἐφαίνοντο τεράστια καὶ γελοῖα ὅπως ἄλλοτε τὰ σχέδια τοῦ Robert Fulton, τὰ κυριώτερα εἶναι ἡ ὑποβρύχιος σήραγξ (τὸ ὑποβρύχιον τουννέλον) καὶ ἡ γέφυρα.

Εἶνε γνωστὴ ἡ πρώτη ἰδέα τοῦ τουννέλου, τοῦ γιγαντώδους ἐκείνου σωλῆνος, ὅστις θὰ ἠνοίγετο ὑπὸ τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, ὡς ἐν τῇ γῇ κεκρυμμένη ἀρτηρία, συνδέουσα τὰ δύο γείτονα ἔθνη Ἀλλ' οἱ Ἄγγλοι, ὁ ἐπιχειρηματικώτατος οὗτος λαός, τολμηροὶ καὶ δειλοὶ συγχρόνως, δὲν δύνανται νὰ ἐξοικειωθῶσι πρὸς τὴν ἰδέαν τοιούτου ὑποβρυχίου συνδέσμου, διότι φοβοῦνται μήπως τὸ ὑποβρύχιον τουννέλον χρησιμεύσῃ ποτὲ πρὸς εἰσέλασιν ἐχθρικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ θάλασσα εἶνε τὸ ὀχυρώτατον τεῖχος τῆς πατρίδος των καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ὑπάρχῃ τρύπα εἰς τὸ τεῖχος τοῦτο.

Τὸ δεύτερον σχέδιον πρὸς σύνδεσιν τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς ἠπείρου εἶνε ἡ γέφυρα, γιγαντιαία γέφυρα 38 χιλιομέτρων μήκους, ὅηλ. τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ταξεῖδι μὲ τὸν σιδηρόδρομον. Ὅπως κατεσκευάσθησαν τόσα ἄλλα κολοσσιαῖα ἔργα, ὁ πύργος τοῦ Ἐφφέλ, ἡ γέφυρα τοῦ Firth of Forth, καὶ πρότερον ἡ διῶρυξ τοῦ Σουέζ, οὕτω δύναται νὰ κατασκευασθῇ καὶ ἡ γέφυρα αὕτη. Τὸ μόνον, ὅπερ ἤδυνατο νὰ ἐκφοβίσῃ τοὺς μέλλοντας νὰ παράσχωσι τὰ χρηματικὰ κεφάλαια πρὸς κατασκευὴν τῆς γεφύρας ταύτης, εἶνε ἡ διῶρυξ τοῦ Παναμᾶ, τῆς ὁποίας οἱ βράχοι κατεβρόχθισαν τὸν ὑγρὸν χρυσὸν τῶν γαλλικῶν κεφαλαίων, ὅπως ἡ ἄμμος ἀπορροφᾷ τὸν ὕδωρ.

Ἑκατὸν δέκα ὀκτὼ γιγαντιαῖοι στύλοι θὰ στηρίζωσι τὰς τεραστίας σιδηρᾶς δοκοὺς τῆς γεφύρας. Ἡ μικροτάτη μεταξὺ δύο στύλων ἀπόστασις θὰ εἶνε 100 μέτρων, ἡ δὲ μεγίστη περισσότερον τοῦ ἡμίσεως χιλιομέτρου. Ἐάν οἱ στύλοι τεθῶσιν ὀρθιοι ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου, ἢ ἄνω αὐτῶν ἐπιφάνεια θὰ εἶχεν ὁμοῦ πλάτος τριῶν περίπου χιλιομέτρων, οὕτως ὥστε θὰ ἠδύνατό τις νὰ διανύσῃ αὐτὸ πεζῷ ἐν ἡμισείᾳ ὥρᾳ. Οἱ ὑπερμεγέθεις οὗτοι στύλοι πληροῦσι τὸ $^1/_{12}$ τοῦ πλάτους τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαί. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ ὄγκου των θὰ σενωθῇ σημαντικῶς ἡ δίοδος τοῦ ρεύματος ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν ὑπάρχει φόβος μήπως ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος κοιλάνῃ τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης καὶ καταστήσῃ κινδυνώδη τὴν ναυσιπλοΐαν. Εἰς τὸ μέρος, ὅπερ ἐξελέγη διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶνε τὸ σχετικῶς μικρότατον· ἐν τῷ μέσῳ τῆς γραμμῆς ταύτης εὑρίσκονται δύο ὕφαλοι εἰς 8 μέτρων βάθος ὅταν ὑπάρχῃ ἄμπωτις, ἀποτελοῦντες αὐτοφυῆ ὑπόβαθρα. Ἀλλὰ πρὸς χρησιμοποίησιν αὐτῶν πρέπει νὰ κατασκευασθῇ ἡ γέφυρα οὐχὶ εὐθεῖα ἀλλὰ τεθλασμένη, οὕτως ὥστε εἰς τὴν θέσιν τῶν ὑφάλων ν' ἀποτελῇ ἀμβλεῖαν γωνίαν. Εἰς ἕτερόν τι μέρος, μεταξὺ τοῦ Colbart καὶ τῆς γαλλικῆς ἀκτῆς, ὁ πυθμὴν εὑρίσκεται εἰς βάθος 55 μέτρων ὑπὸ τὴν χαμηλοτάτην ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων. Ὁ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ στύλος ἀποτελεῖ πύργον κολοσσιαῖον βάρους 120,000 τόννων. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ ὁ πύργος οὗτος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ὅπως οἱ ἄλλοι πύργοι, ἀλλὰ πρέπει νὰ κατασκευασθῇ πρότερον ὑπεράνω τῆς θαλάσσης καὶ ἔπειτα νὰ βυθισθῇ. Οἱ πυργοειδεῖς οὗτοι στύλοι συνίστανται ἐξ ἐξωτερικοῦ σιδηροῦ περιβλήματος παχυτάτου, καὶ ἑπομένως ἀποτελοῦσι τεραστίους τάς διαστάσεις κυλίνδρους, οἵτινες δύνανται κατόπιν νὰ πληρωθῶσι μὲ τειχοδομητικὴν ὕλην, χωρὶς ἡ ἐργασία νὰ ἐμποδίζεται καθόλου ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Ἡ συνάρμοσις καὶ καθήλωσις τῶν κάτω μερῶν τῶν κολοσσιαίων τούτων σιδηρῶν σωλήνων θὰ γείνῃ κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς δύο πλησιεστάτους λιμένας, παρὰ μὲν τῇ Γαλλίᾳ ἐν Ambleteuse, παρὰ δὲ τῇ ἀγγλικῇ ἀκτῇ ἐν Folkestone, ἔνθα πάντα τὰ ἀναγκαῖα ὁλικὰ δύνανται κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν νὰ προσκομισθῶσι. Ὑπερμεγέθεις σχεδίαι καὶ ἀτμόπλοια ρυμουλκοῦσι τοὺς γιγαντώδεις σιδηροῦς σωλῆνας εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἔνθα μέλλουσι νὰ ἱδρυθῶσιν εἰς τὸν πυθμένα. Ἐνταῦθα, ἐν ἀνοικτῷ πελάγει θὰ πληρωθῶσιν οἱ σιδηροῖ διάκενοι πύργοι, κατ' ἀρχὰς μὲν δι' ὕδατος μέχρις οὗ εὑρεθῇ ἡ κατάλληλος αὐτῶν θέσις, εἶτα δέ, ἀφαιρουμένου τοῦ ὕδατος, δι' οἰκοδομητικοῦ ὑλικοῦ. Οἱ μηχανικοὶ συνδέουσι μέγα πλῆθος σχεδιῶν, αἵτινες καλύπτουσι μεγίστην ἔκτασιν καὶ τοιουτοτρόπως ἐλαττοῦσι τὸν σάλον τῶν κυμάτων. Ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης ὁ βαρύτατος οὗτος πύργος ἐγκόπτει διὰ τῶν σιδηρῶν αὐτοῦ ἄκρων τὰ θεμέλιά του καὶ ἐγκαθιδρύεται ἐν τῷ λασπώδει ἐδάφει. Ἐπειδὰ δὲ δι' ἄλλων τερασίων ἐργασιῶν, τῶν ὁποίων τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας ἐνταῦθα παραλείπομεν, στερεοῦνται οἱ στύλοι οὗτοι ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας ὥστε οὐδεμία δύναμις δύναται νὰ τοὺς σαλεύσῃ.

Ἐπάνω, εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, οἱ στύλοι ἐνδύονται δι' ἄλλων τεραστίων ἐργασιῶν μὲ ὑπερμεγέθεις τετραγώνους γρανίτας καὶ στεφανοῦνται μὲ ἄλλας σιδηρᾶς στύλας, ἐφ' ὧν ἱδρύεται κατόπιν ἡ γέφυρα. Αὕτη θὰ ἐκτείνεται μετέωρος εἰς ὕψος 61 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων, ἵνα παρέχῃ κάτωθεν δίοδον καὶ εἰς τὰ μέγιστα ἱστιοφόρα. Διὰ νὰ φαντασθῶμεν τὰς τεράστιας διαστάσεις τῆς γεφύρας ταύτης ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁδοιπόρος τις θέλει νὰ διαβῇ τὴν γέφυραν πεζός. Τὸ πρῶτ, εὑρίσκεται εἰς τὸ ἓν ἄκρον αὐτῆς, ἔνθα ὑψοῦται ὁ ὑπερμεγέθης φάρος. Περὶ τὴν μεσημβρίαν θ' ἀναγκασθῇ νὰ γευματίσῃ εἰς μικρόν τινα οἰκίσκον ἐν τῷ μέσῳ τῆς γεφύρας, εἶτα δὲ ἑξακολουθῶν τὸν δρόμον του θὰ φθάσῃ μόλις περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ἀντίπεραν ἄκρον τῆς γεφύρας καὶ θὰ δειπνήσῃ ἐπὶ ἀγγλικοῦ ἐδάφους.

Τὸ πρὸς κατασκευὴν τῆς γεφύρας ὑλικὸν εἶνε ὁ τηκτὸς σίδηρος. Ἡ ὅλη κατασκευὴ θὰ στοιχίσῃ ὑπὲρ τὰ 860 ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν μόνον διὰ τοὺς στύλους 380 ἑκατομμύρια, διὰ δὲ τὸν σίδηρον 480 ἑκατομμ. Θὰ διαρκέσῃ δὲ ἡ κατασκευὴ ὑπὲρ τὰ 10 ἔτη, ἂν αἱ ἐργασίαι ἀρχίσωσιν ἐκ δύο μερῶν συγχρόνως. Ἐπὶ τῆς γεφύρας θὰ διέρχεται διπλὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή, τῆς ὁποίας αἱ τροχιαὶ δι' ἐπὶ τοῦτο μηχανημάτων θὰ εἶνε ἐξησφαλισμέναι ἀπὸ τοῦ κινδύνου τῆς ἐκτροχιάσεως. Ἡ γέφυρα αὕτη, ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς, θὰ εἶνε ὁ νεώτατος καὶ μέχρι τοῦδε μέγιστος θρίαμβος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Οἱ σχεδιασταὶ τῆς γεφύρας ταύτης εἶναι ὁ Hersent, γηραιὸς καὶ πεπειραμένος ἐπιχειρηματίας, καὶ ὁ Schneider.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἑτέρου σχεδίου, τοῦ ὑποβρυχίου τουνέλου, θὰ ἦτο εὐθηνοτέρα τῆς κατασκευῆς τῆς γεφύρας, διότι θὰ ἐστοίχιζε μόνον 300 ἑκατομμύρια φράγκων, θὰ διήρκει μόνον 3 ἕως 4 ἔτη καὶ δὲν θὰ παρεῖχε κανὲν ἐμπόδιον εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἀλλ' οἱ Ἄγγλοι φαίνονται προτιμῶντες τὴν γέφυραν, δι' οὓς λόγους ὑπεδηλώσαμεν ἀνωτέρω.

Περὶ τοῦ φαρμάκου τοῦ Κώχ, ἐξεφράσθη καὶ πάλιν ὁ καθηγητὴς B. Fränkel ἐν τῷ «Γερμανικῷ ἰατρικῷ περιοδικῷ» ὡς ἑξῆς: «Ἔχω τὴν στερεὰν πεποίθησιν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Κώχ ἐξευρεθὲν φάρμακον ἀποτελεῖ ὡσαύτως ἐν θεραπευτικὸν μέσον κατὰ τῆς φυματιώσεως καὶ εἶνε μόνον ζήτημα χρόνου ἡ γενικὴ αὐτοῦ ἀναγνώρισις ὡς τοιούτου ἰατρικοῦ μέσου. Εἰς περιπτώσεις μὴ προκεχωρηκυίας φθίσεως τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν πνευμόνων δυνάμεθα διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ ἐπιτύχωμεν τῆς ποθουμένης θεραπείας. Παρακαλῶ ὅμως νὰ μὴ μὲ παρεννοήσετε· οὐδαμῶς ἀποφαίνομαι περὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι γενικῆς ὅλων τῶν φθισικῶν σωτηρίας. Τοὐναντίον, πιστεύω ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ φθίσις τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ λάρυγγος θὰ ἐπιφέρῃ θανάτους. Ὁ ἀσθενὴς πρέπει νὰ ἔχῃ εἰσέτι ἱκανὰς δυνάμεις ὅπως ὑποφέρῃ ἀκινδύνως τὴν διὰ τοῦ φαρμάκου τοῦ Κώχ ἐξεγειρομένην ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἀναστάτωσιν· ὀφείλομεν δὲ νὰ μὴ κάμνωμεν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου, ὅταν εἰμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ ἀσθενὴς δὲν ἔχει πλέον τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις ὅπως ἀντιστῇ πρὸς τὴν ἀναστάτωσιν ταύτην.

«Δαρυγγοσκοπικὸν παράδοξον» παρετήρησεν ἐσχάτως ἰατρός τις εἰς τινα γυναῖκα μεσαίας ἡλικίας, ἐκτάκτως ἰσχνῆς, καὶ πασχούσης ἐκ καρκινώματος ἢ φυματιώσεως τοῦ λάρυγγος. Ὁ ἰατρὸς ἐξήτασε τὴν ἀσθενῆ διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου καὶ αἴφνης, πρὸς μεγίστην του ἔκπληξιν, ἀνεκάλυψεν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῆς τεχνητὴν ὀδοντοστοιχίαν, ἥτις διέμενεν ἐκεῖ στερεῶς ἐνηρμοσμένη ἀπὸ 22 μηνῶν! Ἡ γυνὴ διηγήθη ὅτι κατά τινα νύκτα πρὸ 22 μηνῶν εἶχε πάθη ἰσχυρὸν ἐμετόν, ὅτε δὲ ἀπεζήτησε τὴν τεχνητὴν ὀδοντοστοιχίαν, ἐνόμισεν ὅτι τὴν εἶχε χάσῃ καὶ οὐδαμῶς ὑπώπτευσεν ὅτι εὑρίσκετο ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῆς. Ἔκτοτε ὑπέφερε δυνατοὺς πόνους καὶ ἐνοχλήσεις κατὰ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν κατάποσιν. Ὁ ἰατρὸς ἐξήγαγε μετὰ πολλῆς δυσκολίας τὴν ὀδοντοστοιχίαν καὶ ἡ γυνὴ ἀνέλαβε μετ' οὐ πολὺ τὰς δυνάμεις της.

Ὁ διάσημος **Δανὸς μελοποιὸς Niels Wilhelm Gade** ἀπέθανεν ἐσχάτως ἐν Κοπεγχάγῃ, καὶ οὕτω ἀπωλέσθη ὁ πρύτανις τῶν μουσουργῶν τῆς νῦν ἰσχυούσης σκανδιναυϊκῆς σχολῆς, ἥτις λαμβάνει ἀσμένως τὸ ἐθνικὸν στοιχεῖον ὡς βάσιν τῶν μουσικῶν αὐτῆς ποιήσεων. Ὁ Gade ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατελέσας ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Mendelssohn παρηκολούθει πάντοτε ἐν ταῖς μουσικαῖς αὐτοῦ συνθέσεσι τοὺς τρόπους τοῦ διδασκάλου τούτου, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπηρεάζεται καθόλου ἡ ἰδία αὐτοῦ πρωτοτυπία, ἐν ᾗ ἐπικρατεῖ ἡ σκανδιναυϊκὴ σοβαρότης καὶ ἡ κατήφεια τῶν βορείων κλιμάτων. Ὁ Gade ἦτο καὶ ὁ ἱδρυτὴς τοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ **κονσερβατορίου** καὶ ὁ πρῶτος προαγαγὼν εἰς μεγάλην προκοπὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὴν μουσικὴν τέχνην. Ὁ Gade ἐγεννήθη τῷ 1817 ἐν Κοπεγχάγῃ, τῷ δὲ 1843 μετέβη εἰς Λειψίαν, ἔνθα ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Μενδελσῶνος καὶ διηύθυνε μετ' αὐτοῦ τὰς ἐν τῇ μουσικῇ σχολῇ (Gewandhaus) ἐκτελουμένας συναυλίας. Τῷ 1848 ἐπέστρεψεν εἰς Κοπεγχάγην ἔνθα, ὡς ἐρρήθη, ἵδρυσε τῷ 1865 τὴν αὐτόθι ἀκμάζουσαν ἤδη μουσικὴν σχολήν, ἧς διετέλεσε μέχρις ἐσχάτων διευθυντής.

Τὸ **νεώτατον δρᾶμα «Hedda Gabler»** τοῦ **Ibsen** θὰ παρασταθῇ προσεχῶς ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Λέσσιγγ ἐν Βερολίνῳ.

Τὸ **νεώτατον δρᾶμα «Obstable»** τοῦ **Alphonse Daudet** (ἐρωτικῆς συγκινητικῆς ὑποθέσεως, ἔνθα ἡ εὐδαιμονία τῶν ἐρώντων φαίνεται πρὸς στιγμὴν σοβαρῶς ἀπειλουμένη ὑπὸ τοῦ ἑτέρωθεν χάριν κερδοσκοπίας ὑποθαλπομένου φόβου τῆς κληρονομικότητος τῆς παραφροσύνης) παρεστάθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις μετὰ λαμπροτάτης ἐπιτυχίας.

Τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας, ἅτινα φυλάσσονται ἐντὸς δύο μεγάλων δωματίων μὲ σιδηροῦς τοίχους, ἔχουσιν ἀξίαν δύο περίπου ἑκατομμυρίων λιρῶν στερλινῶν. Μεταξὺ τῶν σκευῶν τούτων εὑρίσκονται καὶ τὰ δι' ἑκατὸν τριάκοντα δαιτυμόνας ἀρκοῦντα ὁλόχρυσα σκεύη τοῦ Γεωργίου Δ!, εἰς τὰ ὁποῖα συγκαταλέγεται καὶ μέγα τι ἀγγεῖον χρησιμεῦον πρὸς ἀπόψυξιν τοῦ καμπανίτου καὶ ἔχον κρυσταλλίνους τοίχους, τοσαύτην δὲ χωρητικότητα, ὥστε δύο ἄνδρες θὰ ἠδύναντο ἐν αὐτῷ νὰ λαμβάνωσι συγχρόνως τὸ λουτρόν των. Πολυάριθμα σκεύη ἀνάγονται εἰς τοὺς χρόνους τῆς μεγάλης Ἐλισάβετ, ἐξαίσια ἀριστοτεχνήματα ἐξ Ἰνδιῶν, Σινικῆς καὶ Βίρμας. Ἓν ἐκ τῶν σπανιωτάτων εἶνε καὶ ἓν κυάθιον τοῦ καφὲ, ὅπερ ἀνήκε εἰς Κάρολον τὸν δωδέκατον τῆς Σουηδίας, πολυτιμότατος δὲ καὶ εἰς χρυσοῦς ταῶς τοῦ Γεωργίου Γ!, ἀξίας 40 000 λιρῶν στερλινῶν, ὁλόκληρος ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένος καὶ πυκνότατα ἐστολισμένος μὲ μαργαρίτας, σμαράγδους, ἀδάμαντας καὶ ρουμπίνια. Τριάκοντα δωδεκάδες λοπάδων ἐκ τῶν χρόνων Γεωργίου τοῦ τετάρτου ἔχουσι μεταλλικὴν ἀξίαν (ἄνευ τῆς τεχνικῆς αὐτῶν κατεργασίας) 10 000 λιρῶν στερλινῶν. Οἱ τοῖχοι τῶν θησαυρῶν εἶναι κεκαλυμμένοι μὲ ὅπλα μεγίστης καλλιτεχνικῆς ἀξίας.

Ὁ **πρίγκηψ Βίσμαρκ** ἐργάζεται μετὰ τοῦ Λόθαρ Βοῦχερ καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ γραμματέως Δρ. Χρυσάνδρου μετὰ μεγάλης σπουδῆς πρὸς συγγράφην τῶν ἀπομνημονευμάτων του, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἔχουν λάβῃ σημαντικὰς διαστάσεις, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπαιτοῦσιν εἰσέτι πολὺν χρόνον καὶ πολλὴν ἐργασίαν μέχρις οὗ τελειωθῶσιν.

Νέον περιοδικόν. Ἐν Παρισίοις ἤρξατο ἐκδιδόμενον νέον φύλλον «La guerre aux abus» (Ἡ καταπολέμησις τῶν καταχρήσεων), τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔχει μόνιμον Σύνταξιν. Οἱ συνεργάται τοῦ φύλλου εἶναι πάντες οἱοιδήποτε, οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν κατάργησιν οἵας δήποτε καταχρήσεως, ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ ἀγοράζωσι πρὸς 25 λεπτὰ ἕκαστον τόσα ἀντίτυπα, ὅσας γραμμὰς περιέχει τὸ πρὸς δημοσίευσιν ἀποστελλόμενον ἄρθρον. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἀποφεύγεται πᾶσα ἀνοῦσιος διεξοδικότης καὶ περιττολογία.

Ὁ **Ἰωσὴφ Βέρδης** (Guiseppe Verdi) διατρίβει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Agata παρὰ τῷ Πανόρμῳ ἀσχολούμενος περὶ τὴν μελοποίησιν νέου ἔργου, ὅπερ θὰ λάβῃ τὴν ἰδιόρρυθμον μορφὴν θρησκευτικοῦ μελοδράματος. Ὁ τίτλος τοῦ ἔργου θὰ εἶνε «ὁ Βασιλεὺς Δήρ», συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Arrigo Boïto ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁμωνύμου δράματος τοῦ Σαιξπήρου. Ὁ Βέρδης παρήτησεν ἤδη τὸ σχέδιόν του τῆς μελοποιήσεως τοῦ σαιξπηρείου δράματος «Ῥωμαίου καὶ Ἰουλίας».

Νέα πανεπιστημιακὴ σχολή. Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γενούης καταρτίσθη νέά τις καὶ ὅλως ἰδιόρρυθμος σχολή, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἀναγκαίαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν περιηγητῶν, ἐπισκεπτομένων μεμακρυσμένας χώρας καὶ ἐπιθυμούντων νὰ πορίζωνται διαρκῆ καὶ μόνιμον ὠφέλειαν ἐκ τῶν πολυδαπάνων αὐτῶν περιηγήσεων. Πρὸς τοῦτο οἱ φοιτηταὶ τῆς σχολῆς ταύτης διδάσκονται τοπογραφίαν, μετεωρολογίαν, κλιματολογίαν, γεωγραφίαν, ἐθνογραφίαν, γαιολογίαν, παλαιοντολογίαν, ζωολογίαν, συγκριτικὴν ἀνατομίαν, ἀνθρωπολογίαν, βοτανικήν, φυσικήν, ὀρυκτολογίαν, πρακτικὴν ὑγιεινήν, καὶ πάντας ἐν γένει τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης, ὅσοι εἶναι ἀναγκαῖοι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς σχολῆς, μὴ ἐξαιρουμένης μηδὲ τῆς πρακτικῆς ἐκμαθήσεως τῆς φωτογραφικῆς τέχνης. Οἱ φοιτηταὶ τῆς σχολῆς ταύτης εἶναι ἀπηλλαγμένοι τῆς πληρωμῆς διδάκτρων, μόνον δὲ διὰ τὴν ἐγγραφὴν πληρώνουσιν 20 φράγκα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ.

Ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ ἐννοοῦμεν συνήθως ὑπὸ πολύτιμα μέταλλα μόνον τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, περὶ μόνων δὲ τῶν δύο τούτων μετάλλων θὰ πραγματευθῶμεν καὶ ἐνταῦθα ὡς διὰ βραχυτάτων. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως γνωρίζει ἡμῖν καὶ ἄλλα πολυτιμότερα τοῦ χρυσοῦ μέταλλα. Ἐνῷ λόγου χάριν ἓν χιλιόγραμμον χρυσοῦ ἔχει τώρα ἀξίαν 3650 φράγκων, ἡ ἀξία ἑνὸς χιλιογράμμου Ο υ α ν α δ ί ο υ ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς 125,000 φράγκων, ἑνὸς δὲ χιλιογράμμου σ τ ι β ι δ ί ο υ εἰς 100,000 φρ., ἑνὸς χιλιογράμμου κ ι ρ κ ο ν ί ο υ εἰς 80,000 φρ., ἑνὸς χιλιογράμμου λ ι θ ί ο υ εἰς 77,500 φρ., ἑνὸς χιλιογράμμου κ α λ κ ί ο υ εἰς 50,000 φρ., ἑνὸς χιλιογράμμου π α λ λ α δ ί ο υ εἰς 15,375 φρ., καὶ ἑνὸς χιλιογράμμου ἰ ρ ι δ ί ο υ εἰς 12,000 φράγκων. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐμπόριον οὐδέποτε παρουσιάζονται τὰ μέταλλα ταῦτα, ἡ δὲ κατασκευὴ αὐτῶν δύναται ἐν μέρει νὰ θεωρηθῇ ὡς πείραμα μόνον χημικοῦ ἐργαστηρίου.

Ἀλλὰ τὴν μεγίστην σπουδαιότητα ἐν τῷ πολιτισμῷ ἔχουσιν ἀπὸ χιλιετηρίδων ἤδη τὰ περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος μέταλλα, ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος.

Ἐνῷ ἡ μεταλλεία τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου ἱστορικῶς ἀνάγεται μέχρι τῆς πέμπτης, ἴσως δὲ καὶ τῆς ἕκτης χιλιετηρίδος π. Χ., μία ἀληθὴς στατιστικὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων χρονολογεῖται μόλις ἀπὸ τῶν νεωτέρων χρόνων, καὶ δίναται μόνον κατὰ προσέγγισιν ἀκριβῆ ἀποτελέσματα νὰ παρέχῃ ἡμῖν.

Οἱ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα συσσωρευθέντες, ἐν δὲ τῷ μεσαιῶνι μετρίως μόνον πληθυνθέντες θησαροὶ πολυτίμων μετάλλων οὐδόλως δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσι μετ' ἀκριβείας, οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν ἀκριβῶς. Κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς (1492) ὑπῆρχον, ὡς λέγεται, ἐν ὅλῳ τῷ τότε γνωστῷ κόσμῳ περὶ τὰ 1000 ἑκατομμύρια φράγκων εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἄργυρον, τινὲς ὅμως ἀνάγουσι τὸ ποσὸν τοῦ τότε ὑπάρχοντος χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς πολὺ μεγαλητέρους ἀριθμούς· Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ λυθῇ ὁριστικῶς ἕνεκα τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἐλλείψεως ἀκριβοῦς στατιστικῆς, στρεφόμεθα ἀμέσως πρὸς τὰς μετ' ἔπειτα ἐποχάς, περὶ ὧν ἔχομεν ἀκριβεστέρας καὶ ἀσφαλεστέρας μαρτυρίας.

Κατὰ τὸν 16 αἰῶνα συνέρρευσαν ὡς γνωστὸν ἀμύθητοι θησαυροὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκ τοῦ Νέου Κόσμου εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐν τούτοις, περὶ τὰ μέσα τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἡ μεταλλεία τοῦ ἀργύρου ἦτο πολὺ ἀφθονωτέρα τῆς τοῦ χρυσοῦ, συνεπείᾳ τῆς κολοσσιαίας παραγωγῆς τῶν ἐν Μεξικῷ καὶ Potosi ἀργυρωρυχείων. Τὸ ἀντίστροφον φαινόμενον, ἤτοι ἐξόρυξιν χρυσοῦ ἀφθονωτέραν ἢ ἀργύρου, παρατηροῦμεν κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος: Τότε (ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1860) ἐπῆλθε λίαν δυσανάλογος αὔξησις τῆς ποσότητος τοῦ χρυσοῦ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἄργυρον διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων χρυσοφόρων πεδίων τῆς Καλιφορνίας καὶ βραδύτερον τῆς Αὐστραλίας. Ἀπὸ τοῦ 1871 αὐξάνει πάλιν σημαντικῶς ἡ μεταλλεία τοῦ ἀργύρου, ἐνῷ ἡ τοῦ χρυσοῦ ἐλαττοῦται.

Σήμερον δυνάμεθα κατὰ προσέγγισιν νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν σύμπαντι τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ εὑρισκομένην ποσότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου (σεσημασμένου τε καὶ ἀσήμου) εἰς ἑβδομήκοντα δισεκατομμύρια (70,000,000,000). Τὸ πλεῖστον νόμισμα ἔχει ἡ Γαλλία (3500 ἑκατομύρια χρυσοῦ καὶ 2900 ἑκατομμύρια ἀργύρου). Μετὰ τὴν Γαλλίαν ἔρχεται ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, μετὰ ταύτας δὲ ἡ Γερμανία, ἔχουσα 1600 ἑκατομμύρια χρυσοῦ καὶ 900 ἑκατομμύρια ἀργύρου.

Διὰ τῆς τριβῆς τῶν νομισμάτων χάνεται καθ' ἕκαστον ἔτος σημαντικώτατον ποσόν, ὅπερ ἐν εἴδει λεπτοτάτης κόνεως διασκορπίζεται εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους, καὶ δὴ ὑπολογίζεται ἡ ἀπώλεια αὕτη εἰς τὸ οὐκ εὐκαταφρόνητον ποσὸν τῶν 15 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἀσυγκρίτως μεγαλήτερον ποσὸν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀναλίσκεται εἰς βιομηχανικοὺς καὶ τεχνικοὺς σκοπούς. Κατὰ τοὺς νεωτάτους στατιστικοὺς ὑπολογισμοὺς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀφαιροῦνται κατ' ἔτος ἀπὸ τῆς συγκοινωνίας 84,000 χιλιόγραμμα χρυσοῦ (ἀξίας $234,_3$ ἑκατομμυρίων Μάρκων) καὶ 500 ἑκατομμόρ. χιλιογράμμ. ἀργύρου (90 ἑκατομ. Μάρκων), τοῦτ' ἔστι τὸ ἥμισυ τῆς ἐτησίας μεταλλείας τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ ἓν πέμπτον τῆς τοῦ ἀργύρου.

Ἄλλα μεγάλα ποσὰ πολυτίμων μετάλλων ἐξάγονται εἰς Ἰαπωνίαν, Κίναν, καὶ Ἀνατολικὰς Ἰνδίας· μόνον εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας εἰσέρρευσαν ἀπὸ τοῦ 1800 μέχρι τοῦ 1883 ἓξ δυσεκατομ. καὶ 1 ἑκατομμ. Μάρκων εἰς ἄργυρον καὶ $2^1/_2$ δυσεκατομμύρια εἰς χρυσόν.

Δι' ὅλων τούτων τῶν περιστατικῶν, ἅτινα ἐπίδρῶσιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, αἱ τιμαὶ ἀμφοτέρων τῶν πολυτίμων μετάλλων, τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, ὑπόκεινται εἰς κυμάνσεις, τὰς ὁποίας δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν ἱστορικῶς μέχρις ἱκανῆς σειρᾶς παρελθόντων αἰώνων. Ἐσχάτως ἀνεσκάφη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐπιγραφή τις, περιέχουσα ἓν μέρος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου γενομένων δαπανῶν. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἐξάγεται ὅτι περὶ τὸ ἔτος 438 πρὸ Χριστοῦ ὁ λόγος τῆς ἀξίας τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὴν τοῦ ἀργύρου ἦτο ἓν πρὸς δεκατέσσαρα καὶ μικρόν τι κλάσμα, ἐνῷ περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ἡ σχέσις αὕτη τῆς ἀξίας τῶν δύο μετάλλων ἦτο 1 : 15 ἢ 1 : 15,5. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1871 μέχρι τέλους τοῦ 1889 ἐπῆλθε μεγάλη ἐλάττωσις τῆς ἀξίας τοῦ ἀργύρου, αἰτία δὲ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης ἦσαν ἡ αὔξησις τῆς μεταλλείας τοῦ ἀργύρου καὶ ἡ σύγχρονος ἐλλάτωσις τῆς τοῦ χρυσοῦ, ἡ ἐλάττωσις τῆς εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐξαγωγῆς τοῦ ἀργύρου, ἡ ἀείποτε αὐξάνουσα χρησιμοποίησις τοῦ χρυσοῦ εἰς τεχνικοὺς σκοποὺς καὶ ἄλλαι τινὲς περιστάσεις.

Ὁ χρυσός, ὅστις ἐν καθαρᾷ καταστάσει εἶνε ὁλοκίτρινος καὶ ἐν σχήματι λεπτοτάτων ἐλασμάτων διαπεράται ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, (ὅπερ τότε προσλαμβάνει κυανοπράσινον χρῶμα), ἀνέκαθεν ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ βασιλεὺς τῶν μετάλλων, καὶ ἀπετέλει ἓν ἐκ τῶν ἀρχαιότατων εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου. Κατ' ἀρχὰς ὁ χρυσὸς ἐχρησίμευε πρὸς κατασκευὴν πολυτίμων κοσμημάτων καὶ ἀγγείων, βραδύτερον δὲ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἡ καταλληλοτάτη ὕλη πρὸς κατασκευὴν καχαραγμένων νομισμάτων (παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὰ χρυσᾶ νομίσματα ἦσαν ἤδη ἐν χρήσει καὶ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως). Ὁ καθαρὸς χρυσὸς ἐθεωρεῖτο μέχρις ἐσχάτων ὡς τὸ βαρύτατον τῶν μετάλλων, ἀλλ' ἔτι βαρύτερον τοῦ χρυσοῦ μέταλλον εἶνε τὸ ἰρίδιον.

Τὰ ἀρχαιότατα μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ εἶναι ἀναμφιβόλως τὰ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἰνδίαις. Προϊόντος τοῦ χρόνου διηρευνήθησαν πᾶσαι αἱ χῶραι τῆς γῆς πρὸς ἀνεύρεσιν χρυσοῦ. Σήμερον ἐν Εὐρώπῃ μόνη ἡ Αὐστροουγγαρία (ἐκτὸς ἐννοεῖται τῆς Ῥωσσίας) ἔχει σημασίαν τινὰ ἐν τῇ μεταλλείᾳ τοῦ χρυσοῦ· αἱ δὲ κυριώταται πηγαὶ τῆς ἐξορύξεως τοῦ χρυσοῦ εἶναι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Αὐστραλία, αἵτινες ὁμοῦ παρέχουσι τὰ 80 ἑκατοστὰ τῆς ὅλης τοῦ χρυσοῦ παραγωγῆς. Ἀλλὰ τὰ χρυσοφόρα πεδία τῆς Αὐστραλίας ἤρχισαν ἤδη νὰ στειρεύσιν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀφρικῇ σημαντικώτατα χρυσωρυχεῖα. Ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1884 ἡ κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία μεταλλεία τοῦ χρυσοῦ εἰς ὅλας τὰς χώρας ὁμοῦ συνεποσοῦτο εἰς 163,567 χιλιόγραμμα, ἰσοδύναμα πρὸς 452,54 ἑκατομμύρια Μάρκα. Μ.

κ. Γ. Α. Α. εἰς Ῥοστόβιον. Ἡ ἐπιστολή μας πράγματι πολὺ ἐβράδυνε καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν, ὅπως μᾶς συγχωρήσητε. — κ. Π. Δ. Π. εἰς Novae Boug. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸν πρὸς τὴν «Κλειὼ» θαυμασμόν σας καὶ ἀναμένομεν νὰ μάθωμεν ἂν τὸ δέμα περιῆλθεν εἰς χεῖράς σας. — κ. Ε. Σ. εἰς Minet el Bassal. Αἱ εἰκόνες τοῦ Διαδόχου μετὰ τῆς Σοφίας (πρώτη ἔκδοσις) ἐξηντλήθησαν.

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ. — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειοχυτηρίου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΑΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.
Χάρτης ἐκ τῆς Neue Papiermanufactur ἐν Στρασβούργῳ.